

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

MIRETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Ryauer sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, november 24.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Állami beruházások.

A képviselőház ülése.

A kínai háború.

A városi pénzkezelés reformja és a kerék-páradó.

As ügyilkos pénzügyi titkár.

Egy milliós örökség története.

Aradi elítéltek Vácrott.

Papp Béla barátja.

Borhamisító református pap.

A testvér.

A tálatás művészetéből.

Tárcza: Az áruló szív. Irta: Poe Allan Edgár.

Regény-Csarnok: A kétlelkű ember. Irta: Groller Balduin.

Állami beruházások.

Arad, november 23.

Az a pangás, mely gazdasági életünk egyes ágazataiban mutatkozik, nem csupán azzal az effektív veszteséggel jár, amely a keresethiányban jut kifejezésre. Fokozza a pangás tüneteit és veszélyeit az az elernyedés, amely hovatovább megbénít minden vállalkozási kedvet.

Ily viszonyok közt az államra hárul a feladat, hogy utját állja a bekövetkező súlyosabb válságoknak s a maga kezdeményezésével és anyagi erejével impulzust adjon a gazdasági erők ébredésére. Ezt a feladatot a kormány már régebben felismerte s most már gyakorlatilag is iparkodik annak megfelelni. Ennek az eredménye az a törvényjavaslat, amelyet Lukács László pénzügyminiszter

terjesztett a képviselőház elé, több állami beruházás költségeinek fedezéséről.

A törvényjavaslat felhatalmazást kér összesen 31,340.000 korona összegig terjedő beruházásokra. E beruházások legnagyobb része építkezésekre fordítatik, köztük az aradi vasuti indóház építésére is.

A törvényjavaslat indoklása alaposan kifejti, hogy ezek a beruházások sürgősök és szükségesek, de azt is megjegyzi, hogy a kormányt ebben az indokokon kívül vezérelte az a kötelesség, hogy a hazai közgazdaság egyes ágazataiban mutatkozó pangás enyhítésére saját szükségletei és a rendelkezésére álló eszközei arányában a maga kezdeményező tevékenysége által közrehasson. A beruházásokat a pénzügyminiszter a pénztári készletekből akarja fedezni, amelynek álladéka jelenleg 113 millió korona. A gazdasági depresszió ezen szomorú korszakában mindenestre örvendetes és vigasztaló jelenség, hogy az állam pénztári készletei ily kedvezően alakulnak s hogy e készletekből egyes pénzügyintézeteknek is rendelkezésére bocsáthatott a miniszter jelentékeny összegeket. Az a tény, hogy a pénztári készletekből ily je'entékeny összeg vétetik el beruházási célokra, nem nyújt semmi aggodalomra okot, mert a megmaradó összeg még mindig elegendő az államháztartásnak fennakadás nélkül való továbbvitelére. Most figyelembe veendő, hogy a beruházások több évre felosztva hajtathatók végre s a központi állampénztárnak az említett készleteken felül még tekintélyes

összegű előlegköveteléseik vannak, amelyek az építkezések ideje alatt okvetlenül viszatérülnek.

Kiviláglik mindezekből, hogy a pénzügyminiszter, mikor e gazdasági viszonyainkra nézve kiváló fontosságú lépésre elhatározta magát, nem feledkezett meg azokról a nagy horderejű fináncziális érdekekről sem, amelyek az államháztartás zavartalanságát mindenek fölött megkövetelik. Ezek a beruházások végre fognak hajtathatók, anélkül, hogy megzavarnak a költségvetési egyensúlyt; anélkül, hogy újabb terheket rónának az adófizetőkre, s anélkül, hogy az államháztartás keretei megbontatnának. Ujabb jele ez annak a rendkívüli óvatosságnak és okos előrelátásnak, amely a kormány pénzügyi politikáját jellemzi s amely a mai válságos időkben is megóvta a magyar állam hitelének teljes presztizsét.

Reméljük, hogy a kormánynak ez a kezdeményező lépése meg fogja teremni gyümölcseit a gazdasági élet felporzódásában. Sokaknak nyílik alkalmuk keresetre és a kereseti viszonyok javulása az, a mire ma legnagyobb szükség van. De nemcsak attól remélünk üdvös fordulatot, hogy tetemes összegek kerülnek ismét forgalomba, hanem még inkább attól, hogy a kormány kezdeményezése bátorságot és ösztönzést fog nyújtani más vállalkozóknak is és ama félenken elhuzódó tőkék felszabadulnak a nyomasztó félelem alól. A kormány beruházásaival megindul a rég várt jótékony eső. A hosszantartó

TÁRCZA.

Az áruló szív.

Irta: Poe Allan Edgár.

(Francziából.)

Való! Ideges, rettentő ideges voltam s vagyok; de miért akarjátok rám fogni hogy örült vagyok? A szenvedés megélesítette érzeiket, de nem rontotta meg, sem nem tompította el. Mindenem felett hallásom volt éles. Mindent hallottam az égen és földön. Hallottam némely dolgokat a pokolból is. Hogyan volnék tehát örült? Figyeljétek csak! s nézeteik, mily okosan, mily nyugodtan bírom előadni az egész történetet.

Lehetetlen megmondanom, hogy mikép támadt e gondolat fejembe, de mihelyt megfogamzott, éjjel-nappal üldözött. Okom nem volt rá semmi sem. Nem hajszolt szenvedély sem. Kedveltem az öreget. Soha sem bántott. Soha sem sértett. Pénzére nem vágytam. Azt gondolom, szemében rejlett az ok. Ugy van, ez az. Szemei közül az egyik olyan volt, mint a keselyűé, egy halvány kék szem, mintha fátyol volt volna rajta. Valahányszor rám süté, vérem megfagyott s így fokként, lass-lassan, elvégzem, hogy megölöm az öreget s így szemétől örökre megmenekszem.

Most figyeljétek. Ti örültnek vélték. Az

örültek nem tudnak semmit. De engem kellett volna látnotok. Kellott volna látnotok, hogy mily okosan jártam el; mily óvatosan, mily előreláthatóan, mily ravaszul fogtam a dologhoz! Soha sem voltam nyáj:sabb az öreg iránt, mint azon az egész héten, mely után meggyilkoltam. És minden éjjel éjfélt tájt ajtaja kilincsét lenyomtam s kinyitottam az ajtót — ah, mily halkkal! És mikor a nyílás elég nagy volt a fejemnek, előre bedugtam egy tolvaj lámpát, egészen, egészen bezárva, hogy egyetlen sugárka sem jöhetett ki s ekkor toltam csak be fejemet. Oh, nevettek volna, látva mily finoman tettem ezt! Lassan, nagyon, de nagyon lassan toltam elébb, hogy ne zavarjam meg az öreg álmát. Egy óra kellett, míg annyira bedugtam, hogy ágyában fekve láthattam. Vajon, egy örült járt volna el ily eszesen! És mikor fejem már jól a szobában volt, óvatosan, kinyitottam a lámpát, ah, oly óvatosan, óvatosan, mert sarkai nyikorogtak, kinyitottam épen annyira, hogy keselyű szemére egyetlen vékony sugárszál esett.

Ezt tevém hét hosszú éjen át, mindig éjfélkor; de szemét mindig zárva találtam s így lehetetlen volt végrehajtanom a tettet, mert nem az öreg gyötört, csak e gonosz szem. És minden reggel hajnalok hetykén szobájába mentem, bátran szólék hozzá, nyáj:asan nevéen szólítottam, tudakolva, hogy mint aludt. Láthatjátok tehát, hogy valóban nagyon ravasz vén ember lett volna ő, hogyha megsejtette volna,

hogy minden éjjel pont 12 órakor leskelődtem rá, míg aludt.

A nyolczadik éjen még óvatosabban nyitám ki az ajtót, mint rendesen.

Egy zsebóra mutatója gyorsabban mozog, mint kezem tevő. Soha sem éreztem úgy, mint ez éjen képességen és éles elmém erejét. Alig tudtam magamba fojtani a győzelmi tudatot, a gondolatra, hogy im ott állék lassan lassan nyitva ajtaját s csak nem is sejté szándékomat és tervemet. Pompásan nevettem e gondolatra és talán meghallotta, mert mintegy fölrettenve megmozdult.

Most azt vélnétek, hogy visszavonultam, oh nem. Szobájában koromsötét volt, mert az ablaktáblákat a tolvajoktól féltében erősen bezárta volt, s így tudtam, hogy nem láthatja az ajtó nyílását, tehát halkán nyitám tovább, tovább.

Már benn volt a fejem s éppen a lámpát akarám meggyújtani, midőn hüvelykem a kis reteszen elcsuszott és az öreg felriadt ágyából és kiáltott: „Ki az?”

Csendesen maradtam és nem feleltem. Egy egész óráig nem mozdítottam egy izmot sem s nem hallám ezalatt lefeküdni. Még mindig ülve ágyában, figyelt; épen mint én figyeltem éj után a halálóra ketyenéseire a falon.

Végre halk nyögést hallottam s tudtam, hogy ez a halálos rémület nyögése. — Nem a fájdalom, nem a bánat nyögése volt ez, oh

gazdasági aszály után kívánatos, hogy az eső mennél bővebb és hosszabban tartó legyen. +

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 23.

Az öntöző-csatornákról szóló törvényjavaslat tárgyalását folytatta mai ülésében a képviselőház. Napirend előtt mindössze annyi törvényt, hogy Tallián Béla alelnök benyújtotta a képviselőház folyó évi számadásairól szóló jelentést.

Azután Papp Elek vette át a szót, és beszélt az öntöző csatornák javaslatáról. Különösen az alföldnek érdekeit emelte ki, utalva arra, hogy itt kell leginkább arra gondolni gazdasági és ipari szempontokból, hogy az öntözési csatornákkal együtt a hajózás kérdését is megoldják. Megérdemli ezt az Alföld, mely közszélekre mindig erején felül áldozott. Polemizál Hieronyminek beszédével, azután kifejti azt az aggodalmát, hogy e javaslattal aligha fogják elérni a vele elérni szándékozott igen üdvös eszmét. Kéri ne értsék félre se őt, se a pártját, nem az eszmét magát helytelenítik őt, hanem azért aggodnának, hogy e javaslat a cél elérése nélkül fogja a terhet a népre róni. Hosszasan foglalkozik a kérdés helyes megoldásával s ajánlja megjegyzéseit a miniszter figyelmébe. (Helyeslés a szélbalon.)

Vancsó Gyula beszélt ezután a jobboldalról a javaslat mellett. Nem hitte volna, hogy akadjanak hangok, amelyek az e javaslatban kontemplált, mezőgazdaságilag kiválóan fontos és szükséges mű ellen szólnak. Kiszámítja, hogy a javaslat szerint egy holdra husz forint teher esik, ebből nyolczat elvállal az állam, a hátramaradó 12 frt teher pedig busás gyümölcsöket fog hozni a gazdának. Élénken ecseteli a nagy gazdasági föllendülést melyet e javaslat maga után fog vonni s ajánlja ezt elfogadásra. (Élénk tetszés jobbfelől.)

Az elnök: Az ülést 5 perczre felfüggeszti. Szünet után szölt:

Kossuth Ferencz: Elismeréssel szól Darányi miniszter üdvös működéséről, aki eddigi érdemeit növelte azzal, hogy az e javaslatban foglalt kérdést is megoldásra akarja vonni. Az üdvös törekvésért való elismerést szóló nem hallgatja el, bár a magát a tervezett megoldást egészen nem is helyesli. Behatóan példákkal illusztrálja az öntözés szükségességét és hasznát. Három módja van az öntözési csatornák létesítésének: 1. ha tisztán az érdekeltek teszik, 2. ha tisztán a kormány létesíti, 3. ha a kettő együtt, úgy a mint e javaslat tervezi. Olaszország, Spanyolország példái nem nagyon va-

lószerűvé teszik, hogy nálunk tőkét lehetne találni e csatornák magán uton való létesítésére. A kormány hozzájárulása e javaslatban a szóban forgó nagy érdekekkel szemben elenyészően csekély. Ily viszonyok közt sok helyen valóságos rémülettel fogadják majd e javaslatot. Csak a állam lesz képes Magyarországon helyes üdvös öntözőcsatornákat létesíteni. Ezek az aggályai a javaslattal szemben, de mindazonáltal elismeréssel van a miniszter iránt. (Helyeslés.)

Major Ferencz kéri beszéde holnapra halasztását. (Helyeslés.)

Wlassics miniszter válasza.

Wlassics Gyula kultuszminiszter: Felel Molnár Jánosnak a miniszteri könyvajánlások ügyében beadott interpellációjára. Shakespeare János király a nem tankönyv, csak az iskolai könyvtáraknak van ajánlva, innen pedig az ifjuság nem használhatja tetszés szerint, sőt a tanári kar ügyel rá, hogy az ifjak ki ne vehessék. Ellenben a művek szép, tanulságos készleteit a tanári kar az iskolában felolvastathatja. Azt csak nem kívánhatja Molnár, hogy a nagy auktorokat, Shakespeare királydrámáit egyes részleteik miatt egészen kitaltsák a könyvtárakból? Ebbe a szülő nem egyeznék bele semmi szín alatt. E hatalmas művek olvasására szükség van. Igaz, mindenképpen lehet mérget színi épp úgy mint mézet. De arra való a felügyelet, tanári ellenőrzés, hogy az ifjuság ne a mérget szíja ki belőlük. Kitaltsuk Vergiliust, Horatiust, Szofokleszt, Bánk-Bánt, Madáchot, Toldi szerelmét? Pedig itt is lehetnek ifjaknak nem való részletek. A tanári kar örködik. A Magyar Könyvtár inkriminált kötetek az áll, hogy a miniszter azokat „iskolai használatra” ajánlotta. Természetes, hogy ez alatt csak a könyvtári használatot lehet érteni. Különben a szülő intézkedett hogy ez ezentul minden félreértést kizáró módon hirdesse az illető czég. Ismétli azonban, hogy a klasszikusoknak proskribálásába, kitalításába semmiképpen sem egyezhetik bele. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Molnár János nem fogadja el a választ angol példákra hivatkozva.

Wlassics erre óriási hatás között bizonyította be Molnár által hozott példa alaptalanságát.

A Ház a választ tudomásul vette, mire az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

A czár állapota.

Budapest, nov. 23. A legújabb táviratok szerint a czár állapota kedvező.

A transzváli háború.

Exeter, november 23. Buller tábornok, a kinek ma átadták a város ajándékozta diszkardot, válaszában tiltakozott az ellen a külföldi híresztelés ellen, hogy az angol katonák erőszakosságokat követnek el.

A kínai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

New-York, november 23.

Az Evening Post washingtoni értesülése szerint az Egyesült-Államok kormánya azt hiszi, hogy Pekingben a tárgyalások válságos stádiumba jutottak.

London, november 23.

A Times-nak jelentik Pekingből 20-iki kelettel, hogy Li-Hung-Csang úgy nyilatkozott, hogy Jusang kinevezését Juhszjen kormányzójává az angol követ erélyes felszólalása következtében visszavonták. Helyette Csinghszing honani kincstárnokot neveztek ki. Ez a kinevezés, mondja a Times távirata, épp oly kevéssé kívánatos, mint az, amelyet visszavontak.

London, november 23.

A Times-nak jelentik Pekingből 20-iki kelettel, hogy a követek abban állapodtak meg, hogy közös jegyzékükben, amelynek átadása a hatalmasságok eltérő érdekei miatt késétt, meg fogják említeni azt a nyilvánvaló kétszínűséget, amelyet a kínaiak azzal tanúsítottak, hogy külföldön tendenciózus híreket terjesztettek. Ugyanennek a lapnak jelentik New-Yorkból tegnapi kelettel, hogy a kínai követ még most is grata persona Washingtonban.

London, november 23.

A Morningpost jelenti Pekingből tegnapelőtti kelettel: Remélik, hogy a vasut egy hónapon belül elkészül. A vasut helyreállítása és védelme nemzetközi vállalkozás lett. Németek, angolok, olaszok és japánok dolgoznak a vasutnak belsejébe való meghosszabbításának előkészítésén. Kilencz követ a császár legutóbbi rendeletére hivatkozva energikus jegyzékben Tungfusziang megbüntetését követelte. A német követ tudatta Li-Hung-Csang-gal, hogy az idegen hatalmasságoknak maguknak kell megfenyíteniök a bűnös hivatalnokokat.

London, november 23.

A Morningpost jelenti Pekingből 21-iki kelettel: Itt hire jár, hogy egy német csapatkötő-nitmény kínai csapatokkal megütközött és visszaveretett. Részletes tudósítás még nem érkezett.

nem! az a halk, tompa nyögés volt ez, mely a gyötrellemmel telt lélek mélyéből szakad ki.

Jól ismertem e hangot. Több éjen át, épen éjjelkor, midőn minden aludt, saját keblemből szakadt fel, s növelte félelmes viszhangjával kintzö gyötrelmeimet. Mondom, jól ismertem.

Tudtam, mit érzett az öreg s szántam őt, bárha szívem kaczagott. Tudtam, hogy még mindig ébren van a halk zaj óta, mely fölrezen-té. Félelmei azóta folyton növekedtek. Megpróbálta őket oktalanként tartani, de nem bírta. Mondta magában: „Semmi csak, a szél az, a kéményben, csak egy egér, mely végig fut a pallón” vagy „csak egy tücsök adott egy czirpelő hangot”. Igen, megpróbálta effélékkel megnyugtanni magát; de mind hiában. Hiában, mert a közelgő halál ráveté sötét árnyát s beburkolá vele martalékát. És e láthatatlan árny komor hatása okozá, hogy érezte, bárha sem nem látott, sem nem hallott, érezte, hogy fejem ott van a szobában.

Midőn soká nagy türelemmel hiában vártam, hogy lefeküdjék, — elhatároztam, hogy kinyitom kissé, nagyon, de nagyon kissé a lámpát.

Ugy van, kinyitám, nem képzelik, hogy mily lopva, míg végre egy halvány sugárka oly vékony, mint egy pókfonal szabadult ki a nyíláson s a keselyű szemre esett.

Nyitva volt, tágra nyitva s dühbe jöttem, mialatt szemem rámeredtek. Egészen világo-

san láttam, egészen halvány kéken, az undok fátol rajta, mely csontjaimban megfagyasztá a velőt s pedig az öreg arcából vagy testéből nem láttam semmit mást, mert mintegy ösztönszerűleg, pontosan ez átkozott pontra irányoztam a sugárt.

Es most — nem mondám már, hogy mit ti hibásan örülségek mondtok, az csak érzéseim tulságos élessége? — és most mondom, egy halk, tompa, szakgatott hang üt meg fülem, olyan, mint egy vattába göngyölt zseboráé. Ismertem ezt a hangot nagyon is.

Az öreg szívének dobogása volt. Tüzelt csak dühömet, mint a dobverés tüzei a katona bátorságát.

De mégis megtartóztatám magam s csendesen maradtam. Alig hogy leheltem. A lámpát mozdulatlan tartottam. Megpróbáltam, hogy meddig tudnám a sugarat szemém tartani. Közben szívének pokoli tik-takja növekedett. Minden pillanattal gyorsabb, gyorsabb, hangosabb lön. Az öreg borzalma határtalan lehetett! Hangosabb, mondom hangosabb lett minden pillanattal — értitek? Mondtam már nektek, hogy ideges vagyok, tehát az vagyok. És most, az éj halálóráján, ez ősi régi ház borzalmas csendjében, egy ily csodás zaj féktelen rémületbe ejtett. És mégis több pillanattig még megtartóztatva magam, csendesen maradtam.

De a szívdobogás hangosabb lett! Azt gondoltam, hogy szívének szét kell szakadnia. És most új kétségbeesés szállott meg, ezt meg-hallhatná valamelyik szomszéd is! Az öreg

órája eljött! Hangos sikolylyal fölnyitám a lámpát s a szomszéd szobába rohanék. Csak egyet kiáltott. — csak egyetlen egyet. Egy pillanat alatt a padlózatra terítettem s rávonsozoltam a nehéz ágyat. Ekkor vidáman mosolyogtam, hogy eddig eljutottam. De néhány pillanattig szíve még tompán dobogott. Ez azonban egyáltalán nem nyugtalanított, a falon át bizonyára nem hallatszik. Végre megszűnt. Az öreg halott lett. Elmozdítám az ágyat s megvizsgálám a holtat. Igen, élettelen volt, mint a kő. Kezemet szívére tettem s néhány perczig ott tartottam. Nem vert. Halott volt. Szeme nem gyötör többé.

Ha még mindig örülnék vélték, nem fogtok annak tartani, ha elmondom mily elővigyázzattal rejtém el a holttestét. Az éjszaka haladt és gyorsan, de halkan munkáltam.

Felszakítottam a szoba padlón három deszkát s mindent a talpgerendák közé dugtam. Ekkor a deszkákat újra visszatettem oly ügyesen, oly ravaszul, hogy emberi szem még az övé sem, vehetett volna észre valamit. Felmosni való nem volt, semmi folt, sem bármely vérnyom. — Ehhez nagyon is ravasz voltam.

Midőn végeztem e munkát, négy óra volt, még éjfél előtt. Midőn az óra ütött, az utczaajtón kopogtak. Könyű szívvvel mentem le kinyitni, mert mitől féltem volna most már? Belépett három ember, kik teljesen udvarias sággal rendőröknek mutatták be magukat. Egyik szomszéd kiáltást hallott az éjen át.

Páris, november 23.

A Temps konstatálja, hogy Bülow gróf a kínai expedíció fölött folyt vitában tagadhatatlanul nagy sikert aratott. Bülow grófnak birodalmi kancellársága kezdetén rendkívüli nehézségekkel és kényes kérdésekkel kellett megküzdenie és hozzá méltó ellenfelekkel mérkőznie. Különösen Richter képviselővel való polómájában tünt ki mesteri fölénye. De nemcsak formális, hanem tárgyilagossá szempontból is Bülowé volt a siker. Tapintattal, szellemmel és művészettel megnyugtatta a világot, a nélkül, hogy császári urának egyetlen egy jogát is föladata volna.

Pétervári, november 23.

A Novoszti helyesli Bülow grófnak azt a kijelentését, hogy sem a német, sem az orosz kormányt nem vezeti kedv vagy kedvetlenség. A két kormánynak külön céljai vannak ugyan Kinában, de antagonizmusról közöttük ebben a kérdésben szó sem lehet. Waldsee gróf kinevezése sem alkalmas arra, hogy kedvetlenséget idézzon elő. Bülow beszédéből azt lehet következtetni, hogy Németország szívesen választott volna orosz tábornokot fővezérré, de Oroszország nem kívánta. Bülow grófnak az a kijelentése, hogy Németország nem akar világháritó lenni, Angliában aligha fog tet-szeni.

London, november 23.

A Daily Telegraph-nak jelentik Washingtonból: Mac-Kinley elnök és Hay külügyminiszter éppenséggel nem titkolják, hogy nagyon elkedvetlenítették őket Conger pekingi követnek az a jelentése, a melyben a követ azt a nézetét fejezi ki, hogy a kínai császár rendeleteiben kiszabott büntetések elégtelenek. Ha Congert nem támogatnák annyira a hittérítői körök, mondja a Daily Telegraph távirata, már régen másvalakivel töltötték volna be a helyét.

London, november 23.

A pekingi követek tárgyalásai olyan fordulatot vettek, mely valószínűvé teszi, hogy a hatalmak konzertje megszűnik.

A városi pénzkezelés reformja és a kerékpáradó.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 23.

Aradváros pénzügyi bizottságának mai ülésén tett jelentést a kebeléből kiküldött albizottság a pénzkezelés reformja ügyében szükséges teendőkről. Az albizottság javaslata, hogy a főszámvevőt és főpénztárost küldjék tanulmányozás céljából Győrbe, hol az összesített

gyanuja ébredt valami gonosz tetről: értesítette a rendőrséget és ők (a törvényszolgák) megbizattak, kiküldni az épületet.

Mosolyogtam, mitől kellett volna félnem? Istenhözottal fogadtam az urakat. A kiáltás, mondám, tölem eredt álmomban. Az öreg, folytatám, vidékre utazott. Végig vezettem a látogatókat az egész házban. Fölkértem, hogy kussassák át, de jól. Végre az ő szobájába vezettem. Megmutattam nekik kincseit, melyek biztosságban érintetlenül valának ott.

Biztosságom ujongó hangulatában székeket hoztam a szobába s kértem, hogy fáradságokat itt pihenjék ki, mig magam teljes győzelmem fölötti vad vakmerőségemben széket emeltem épen arra a helyre állítottam, mely alatt áldozatom teste feküdt.

A törvényszolgák meg voltak nyugodva. Magamvisellete meggyőzte őket. Különös nyugodtság érzete uralkodék rajtam. Ők leültek, és bizalmasan társalogtak, mig én jó kedvvel részt vevék benne. De nemsokára halványodni érzem magam s óhajtam, hogy már elmentek legyen. A fejem fájt és fülemben zugást éreztek; de ők csak maradtak s beszélgettek. A zugás fülemben tisztább lett: többet kezdék beszélni, hogy megszabaduljak ez érzéstől: de tovább tartott, teljesen határozott lett, mig végre úgy találtam, hogy a zugás nem fülemben van.

Kétségtelen, hogy most lettem csak igazán halvány, de folytonosabban kezdék beszélni s emeltes hangon. De a hang csak erős-

pénzkezelés van gyakorlatban. A pénzügyi bizottság a javaslatot helyeslőleg fogadta.

A javaslat kapcsán Ottenberg Tivadar hosszasan szólalt fel a mostani rendszer ellen s egyben ajánlotta, hogy az adókezelést is reformálják. Eddig ugyanis az a gyakorlat, hogy az adó előírását, beszédését és naplózását egy személy végzi a maga kerületében. Ez helytelen az ellenőrzés szempontjából, amennyiben az adó beszédést külön s az előírást és naplózást, vagyis az ellenőrzést ismét külön faktorok által kellene végeztetni. Személyszaporításra nem volna így szükség, csupán a munkamegosztás lenne más.

Révész Adolf hozzájárul e javaslathoz. Az ellenőrzés kulcsának a főszámvevőnél kell lennie. A pénztár és ellenőrzés csakis elkülönített működésben felelhet meg feladatának. A skatulya-rendszert illetőleg határozottan az összesített kezelést tartja helyesnek. A külön alapítványok esetleges külön kezeléséről nem szól, ez irányban a győri tapasztalatok adjanak mintát.

A bizottság a javaslatot elfogadta. Ezután kisebb ügyek tárgyalásával napirendre került Nemess Zsigmond dr. és társainak kérvénye, melyben a kerékpáradónak 1901. évi január 1-től való eltörlése iránt folyamodnak.

Tedeschi Viktor javasolja az adó megszüntetését, miután a kerékpár nemcsak mint sport hanem főképen mint forgalmi eszköz szerepel. Az adó leginkább a szegényebb néposztályt, a kisiparosokat, iparos segédeket, munkásokat sújtja, kik ugyszólván rá vannak utalva arra, hogy kerékpáron járjanak. Javasolja annál is inkább az adó eltörlését, mert abból úgy sem lesz jövedelme a városnak.

Kádas Kálmán tanácsnok ellenzi az adónak január elsejétől való megszüntetését. Az idén nem lehetett tapasztalatot szerezni arra nézve, hogy mennyit jövedelmez a kerékpáradó, azért annak fenntartását a jövő évre, mint próba-esztendőre szükségesnek tartja.

Remetey F. Károly indítványozza, hogy a határozat a jövő év végéig halasztassék el.

Ottenberg Tivadarnak az adó fentartása, Fényes Dezsőnek pedig a megszüntetését javasoló hozzájárulása után szavazásra került a dolog s a többség Remetey halasztó indítványát fogadta el. A bizottság ily értelemben tesz javaslatot a közgyűlésnek.

bült, mihez fogjak? Halk, tompa, szakgatott hang volt ez, olyan mint egy vattába göngyölt zsebóráé. Levegőért kapkodtam és a törvényszolgák még mindig nem hallották. Gyorsabban hevesebben kezdék beszélni; de a zaj folyton növekedett. Felállók, semmiségeken vitázom nagy hangon s heves mozdulatok közt; de a zaj csak folyton nőtt. Miért nem akarnak már menni? Nagy léptekkel fel s alá jártam a szobában, mintha ellentmondásaik dühbe hoztak volna; de a zaj csak nőttön nőtt. Oh ég! mit tegyek? Dühöngtem, — toporzékoltam, káromkodtam. Felkaptam a széket, melyen ültem, megcsóváltam s összezuztam a padlót; de a zaj mindenén áthangzott s nőttön nőtt. Hangosabb, hangosabb, hangosabb lett. De a látogatók csak társalogtak kedélyesen és mosolyogtak. Lehetséges-e, hogy semmit sem hallottak? Mindenható isten! Nem, nem! Ők hallották, gyanakodtak, tudtak mindent, gunyt üztek az én borzalmamból! Azt hittem akkor s hiszem most is. De bármi jobb volt, mint e gunykacszaj. Ezt az alattomos mosolyt nem bírtam tovább. Éreztem, hogy sikoltanom kell vagy meghalok. Es most — újra! — ha! hangosabb! hangosabb! hangosabb! hangosabb! . . .

„Gazemberek!” ordíték, „ne alattomoskodjatok! Megvallom a gyilkosságot! — szakgassátok fel a deszkákat! — itt, itt! — az ő undok szívének dobogása!”

Kádas Kálmán elnöklete alatt jelen voltak az ülésen: Bund Henrik főszámvevő, Révész Adolf, Tedeschi Viktor, Ottenberg Tivadar, Urbányi Béla főpénztárnok, Remetey F. Károly, Wallfisch Armin, Fényes Dezső és Lócs Rezső, mint jegyző.

Egy milliós örökség története.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, november 23.

Napok óta izgatottan beszélnek Hontmegyében annak a milliós hagyatéknak a történetéről, a mely Sembery-örökség néven ország-szerre ismeretes. A botrányok odáig fajultak, hogy egyrészt a belügyminiszter kiküldöttje is vizsgálja immár a történeteket, másrészt a büntető feljelentések is egymást érik a dologban. Az örökség története nem új.

A szudi kastélyban élte le végső napjait az agg Sembery Imre, sok százezer forintot érő vagyon ura. Két éve körülbelül, hogy a dussgazdag nábob, aki 95 éves életkort ért el, lehunyta szeméit. Csak egy fia volt: Sembery István volt orsz. képviselő. Az öreg Sembery Imre sokat foglalkozott élete utolsó éveiben azzal, mint kellene a családját is, a vagyonát is fentartani. Mert az egyetlen fia, Sembery István is öreg ember volt már — családostyan, de gyermekek nélkül. Aztán a fia mikor sok éven keresztül képviselősödött, nemcsak a maga nagy vagyonát költötte el, hanem a tetejébe még sok adósságot is csinált.

Az utóbbi körülmény, már mint a sok adósság, különösen bántotta az aggastyánt. Tudta, hogy mihelyt lehunyja szeméit, neki rontanak vagyonának a fia hitelezői. Ezt elkerülendő még 1886-ban úgy oldotta meg a kettős kérdést, hogy örökbe fogadta Sembery István egy természetes gyermekét, aki akkor 9—10 éves lehetett s a kit szintén Istvánnak hívtak. Az adoptált gyermeknek ifj. Sembery István lett a neve s reá testálta az örökbe-fogadó — 8000 holdas birtokát.

Mikor azonban Sembery Imre végrendeletet csinált, kikötötte abban, hogy a vagyont a kiskorúnak sem megterhelni, sem bérbeadni nem szabad; továbbá azt, hogy ifj. Sembery István tartozik természetes atyjának, idősb Sembery Istvánnak, a ki ugyszólván teljesen vagyontalan lett, uri ellátásáról gondoskodni. Erre a 95 éves aggastyán, 1898-ban elhunyt s az egész vagyont Hontmegye árvaszéke vette birtokába, gyámot nevezvén ki a kiskorú részére.

A kirendelt gyám és a hoszonegy esztendő kiskorú, addig is, a mig valami végleges állapotot tudnak teremteni, az örökhatározó tözvényes fiával, id. Sembery István volt képviselővel akként egyeztek meg, hogy ez nejjével beköltözködjék a szudi kastélyba, melyben atyja holtáig lakott. Minden szükségletéről majd gondoskodik a gyám.

Sembery le is hurczolkodott a kastélyba s vele ment oda az adoptált fiu is. De ez hamarosan otthagya. Szűknek találta az otthonát, tán rossz tanácsadók befolyása alá is került, egyszóval távozott és gyámja utján pert indított természetes atyja, id. Sembery István ellen. Ezt kívánta tőle, hogy hagyja el a kastélyt, a melyben nem egyéb, csak „vendég.”

A pör folyt s az ipolysági kir. járásbíróóság csakugyan távozásra kötelezte az idősebb Sembery-t. Az ítélet szerint nyolcz nap alatt kellett mennie, és az új gyám, dr. Okolicsányi László ügyvéd és országgyűlési képviselő kértére, „végrehajtás terhe mellett” kellett az ítéletnek engedelmessékednie.

Nem mindennapi dolog következett erre.

A végrehajtó e hó 5-én dr. Okolicsányi

gyámmal megjelent a kastélyban és távozásra szólította fel id. Sembery Istvánt. Ez kijelentette, hogy habár ő felebbezett, meghajlik a bírói végzés előtt; de mivel a kiskorú és gyámja nem gondoskodtak részére más alkalmas lakásról, a mint ezt atyja végrendeletében meghagyta: a kastélyt nem hagyja el. Kérte egyúttal a végrehajtást egy hónapra elhalasztani, mondván:

— Nem távozhatunk már azért sem, mert a feleségem ágyba fekvő beteg!

A gyám ennek daczára kijelentette, hogy egy percnyi halasztást sem ad. És kezdetét vette az exekuczió: az öreg Semberyt kiűzték a kastélyból, a szülei házból. A végrehajtó és dr. Okolicsányi többedmagukkal Semberyné szobájába nyomultak s az exekutor felhívta az ágyban fekvő beteg uriaszonyt, hogy azonnal hagyja el a kastélyt.

A jelenet szivettépő volt... Semberyné, a beteg nő, hivatkozott mindenre, a szerződésre és egyebekre, de hasztalan. A gyám és a végrehajtó kérelhetetlenül ragaszkodtak a tüstént való távozáshoz s mikor Semberyné a betegségénél fogva a kérelem teljesítését lehetetlennek nyilvánította, eltávoztak ők.

De másnap újra beállítottak — két csendőrrel. Brakhiummal jöttek és kurtán akartak végezni. Előhívtak még két bérest s a beteg Semberynét, hideg, szeles időben, ágyastul kihurczolták a nyílt terrasra. A falu népe könyeket hullajtva nézte a kegyetlen kiakolbólitást és kicsi hijja, hogy rá nem támadt az urakra. A nép szitkozódott és fenyegetődzött, a mit restelt a két béres és kijelentették, hogy biz ők tovább nem állanak kötélnek s nem veretik magukat agyon.

Az exekuczió azért csak nem maradt abba. Volt két kocsis kéznél, a kik a gyámékkal jöttek s ezek tovább hurczolták az ágyat, benne a beteggel. És a hogy a meredekről lefelé cipelték, elejtették s majd hogy fejfelé lezuhant Semberyné. A csendőrök szeméi is könyekkel teltek meg.

Ismét szünetelt a fatális költöztetés és a végrehajtó emberekért küldött a faluba, hogy jöjjenek segíteni. Vagy két órán át keresték, a nélkül azonban, hogy bárki is vállalkozott volna rá. Semberyné ügyvédje figyelmeztette a végrehajtót, hogy még bűnpör esetén is, ha betegről van szó, orvosi vizsgálat alkalmazandó s beteget csak előkészület után és hozzáértőkkel szállíthatni el. Ez a figyelmeztetés hatott s a beteg uri nőt visszavitték ugyanabba a szobájába, honnan oly kiméletlenül kihurczolták.

Sembery és neje nevében Eötvös Károly orvoslásért folyamodott a bírósághoz, előterjesztéssel élve az egész eljárás ellen. Ezenfelül miatta a végrehajtó, valamint Okolicsányi László dr. gyám ellen büntető panaszt is emelt. Másik büntető feljelentést, még pedig zártörés és sikasztás címén, a bíróság részéről kinevezett zárgondnok adott be Okolicsányi dr. ellen. Ebben az a panasz, hogy a gyám több bíróság lefoglalt dolgot eladott, értékesített. Tehát nem valami különösebb büntetendő cselekmény körül fogor.

Végül Széll Kálmán belügyminiszterhez is panasz ment, ide Hontmegye árvaszéke és a gyám ellen. A belügyminiszterium, mint legfőbb gyámhatóság részéről Kaffka László osztálytanácsos most végzi a vizsgálatot. A panasz szerint a 8000 holdas birtok után az utolsó két évben mintegy 200.000 korona volt a bevétel és ebből a tekintélyes summából egy fillér sincs az árvakasszában, ezenkívül pedig az épületek egy része összedült s a gazdasági felszerelés is napról-napra fogy.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Fekete dominó, opera. (Páratlan bérlet.)
Vasárnap: Délután: Vaszgyáros, színmű. Este: A kuruczfurfang, színmű. (Páros bérlet.)

A fekete dominó.

— Nov. 23. —

1871. évben a francia császárság rombadőlése idejében a francia művészetnek is nagy halottja volt. Auber, a játszi opera megteremtője, kinek zeneköltészetében a francia és olasz szövetség zenei megtestesítése rejlik, ez év május 13-án lehelte ki nagyratörő lelkét. Az egész művelt világban kiváló hírnevet biztosított neki nagyszámu operái közül különösen „A köműves és lakatos”, „A portici néma”, „Fra Diavolo” és „A fekete dominó”.

A mai opera-est megszerezte azt a gyönyörűséget, hogy „A fekete dominó” édes zenéje csengett fülünkben. A vidéki opera sok tekintetben fogyatékoságot és hiányt tüntet fel, de ezen megakadni nem lehet, hisz oly áldozatokat követel az opera előadása, melyet a vidéken lényeges anyagi támogatás nélkül meghozni, a lehetetlenséggel határos. Ezt az alapigazságot tehát nem szabad szemünk előtt téveszteni akkor, amikor az opera-előadásokról beszámolni és arról véleményt mondani akarunk.

A rendelkezésre álló erők mai működésében sok iparkodás, sok jó akaratot találtunk és ha egyes pártik kiváló sikert tudtak elérni, ennek oka ebben az elismerésreméltó ambícióban rejlik. Első sorban a zenekar és annak vezetőjét Békessy karmestert kell dicsérőleg kiemelni. Az opera szépségeinek kiemelése mindig attól is függ, hogy a zenekar megtalálja-e a helyes ütemet, az egyes hangszerek fölismerték-e az opera karakterét és az összzenekar beleélte-e magát azon zenei gondolatokba, melyeket a zeneszerző művébe lefektetett. — Hogy ez mind érvenyre jusson, ahhoz nem elég az egyes hangszerek kezelésében való jártasság és biztonság, hanem szükséges a zenei intelligencia magasabb foka. Ugy a karmester, mint a zenekar a mai előadás alkalmával ennek szép bizonyosságát adta.

A női énekes pártik pedig oly személyesítőkre találtak Rédei Szidi és Parlagi Kornéliában, hogy bátran állíthatjuk, hogy kevés vidéki színház büszkélkedhetik ily erővel. — Rédei Szidi Angelája tökéletesen tolmácsolta pártijának szépségeit. — Koloraturája, szépen csengő hangja és a játékában rejlő kedvesség kellemes összhangban voltak. Minden egyes száma nemcsak az énektudás magas fokát, hanem a zenei értelem és érzelm mélységét is tanúsította. Hogy a közönség ezen szép tulajdonságokat ma benne ismét feltalálta, mutatta a nyílt színen is felhangzott zajos taps, a többszöri kihívás és a gyönyörű virágcsokor, melyet az első felvonás után neki a zenekarból felnyújtottak.

Parlagi Kornélia méltó rivalisa volt Rédeynek. Brigitta pártija teljesen megfelelő hangjának, mely ma különös szép csengésével meghódította a közönséget. Mai fellépése biztosítékát nyújtotta annak, hogy az opera benne kiváló erőt talál, mely csak az alkalmat várja, hogy nagyobb hatáskörben pompázhasson. Kiváló mértékben emelte éneklésének szépségét a játék pajzánsága, a kedély hamisítatlan derűtsége. Ő is nyílt színen aratott zajos tapsokat és többszöri kihívásban részesült.

A férfi pártik erősségeit képezték Odry Lehel és Érczkövy Károly. Odry Gil Perczet énekelte. Az ő jellemzésére tökéletesen elég, ha röviden csak annyit mondunk róla, hogy ő ma is... Odry volt, a kiváló művész. A „Deo gratias” dala bármely udvari operához méltó. Jobbat, tökéletesebbet ott sem lehet nyújtani. Hogy mint az opera rendezője szintén nagy elismerést érdemel, azt láttuk a mai opera minden egyes részletében, valamint az ensemblében, melyeken az ő zenei finom érzékének nyomai mindenütt észrevehetőek voltak.

A tenor párti E. Szabó Józsefnek jutott. Már első fellépése alkalmával megjegyztük, hogy hangja szép, értelemes és modulációra képes, a fülre kellemetesen hat. Hangjával még nem áll ugyan arányban játéka, de gondos tanulás és kellő szorgalom mellett leküzdheti

ezen fogyatékoságot. Mindennek daczára mai fellépése dicséretre méltó volt. Érczkövy gróf Julianoja szintén jó volt. Éneklésében a biztonság, játékában a fesztelenség kellemes benyomással volt a közönségre.

A kisebb szerepekben Nemes és Tolnayné kiemelendők, különösen Tolnayné, ki a gazdasszonyt ép oly ügyesen játszotta, mint a „Bibliás asszony” Marechalnéját, azzal a különbséggel, hogy ma még a magas c-t sem restelte kivágni. Maga is megörült ennek a merészsegnek és a közönség meg is jutalmazta ezért tapsolásával.
Carolus.

* A színház. Ezen a címen egy érdekes könyv hagyja el legközelebb a sajtót. Szomaházy István a kiváló író, a színészek világának alapos ismerője adja közre egy vaskos kötetben, amit a színházban és a színpalak mögött megfigyelt. Maga a szerző így nyilatkozik művéről:

A színházról, e lázas, hullámzó, festéktől és aranyfüsttől csillogó világról készítettem egy nagy könyvet a magyar olvasók számára. Nem tudományos vagy filozófáló munkát, hanem egy színészekben pompázó, nap-sugaras galériát, melynek minden képe más-más művész ecsetjét dicséri. Könyvem egy jó részét nem magam írtam, hanem a magyar novellisták, költők, színészek, kritikusok kitünőségei. A minnek a színház életében valamiféle szerepe van: mind meg lesz rajzolva az új könyvben. A szerző, a kinek fantáziájában az új darab első tervei megszülettek. Az irodák utvesztői: a kapuson, titkáron, dramaturgon, igazgatón át a színpadig. A deszkák rejtelméi a mélységekben és a magasságokban: a zsinórpadlás, a diszletek, a sülyesztő. A primadonnák öltözői és udvara, a cselszövések láthatlan szálai. A próbák, a kar, a premiére, a siker, a bukás vig vagy szomorú epizódjai. A megvásárolt klakk, a pénzen vett pizsegés. A szerelem, mely a kulisszák árnyékában virul. A nézőtér pszichológiája. A darab pályatitka: a kéziratától a kihívásig vagy a kudarczig. Tréfák, rögtönzések, hagyományok, nagy színészek emléke és különösségei. Mindez és száz egyéb részlet, mely együttvéve mulattató és tanulságos monografiájává tömörül e szünetlenül forrongó világnak. A ki elolvassa, egy csodaszépségek országba vált magának a könyv révén passepartout-t.

Ezt az új könyvemet nem kiadóczég utján bocsátom forgalomba, hanem kivételesen magam adom ki, mert azt akarom, hogy minden lapját és betűjét a magam kedve és izlése szerint állíthassam össze. Az az óhaj-tásom, hogy külsőleg-belsőleg egyaránt érdekes, sőt szenzációs munka legyen belőle. Egy nagy, vaskos könyvnek — az egész munkának — három korona lesz az ára.

Megrendelések a szerző lakására (Budapest, Podmaniczky-utca 43 sz.) alá intézendők.

Az öngyilkos pénzügyi titkár.

— Egy volt aradi ember drámája. —

Arad, november 23.

Részletesen megemlékeztünk arról az öngyilkosságról, mely tegnap Szegeden történt s melynek áldozata Schiller Károly pénzügyi titkár. Az eset nagy feltűnést keltett Szegeden s nagyban találgatják, mi vitte Schillert a halálba.

Nem kisebb megütközéssel fogadták Aradon a hírt, amit az tesz indokoltá, hogy Schiller Károly azelőtt Aradon lakott hosszú időn át.

Atyja aradi pénzügyigazgató volt, még abban az időben, mikor a pénzügyigazgatóság hivatalai a Deák-Ferencz utcában voltak elhelyezve. Közvetlenül a jelenlegi pénzügyigazgatót, Krausz Józsefet előzte meg. Az öngyilkossá lett Schiller Károly Aradon járt iskolába, itt végezte el a gimnáziumi tanulmányait. Egy ideig hivatalnok volt az aradi pénzügyigazgatóságnak s innen helyezték Aradra.

Schillert igen sokan ismerték Aradon. A

társaságokban megfordult s tagja volt az ugynevezett hetes társaságnak is.

Szegeden előbb mint fogalmazó működött, majd titkár lett. Két év előtt, a dalos-ünnep alkalmával itt járt Aradon a szegedi dalárdával.

Az öngyilkosság újabb részletei a következők. Schiller zsebében két levelet találtak, melyek elárulják az öngyilkosság okát. Mind a két levelet tegnap írta; az egyiket a feleségéhez, másikat a rendőrséghez. Feleségéhez írott levelében elismeri, hogy könnyelmű volt. „Mindenkori a saját szerencsésjének kovácsa — írja — én is így vagyok s megérdemeltem a sorsom.”

E vallomás után arra kéri a feleségét, hogy haláláért ne hibáztasson senkit. Temérdek vagyont fizettem másokért, adósságokba keveredtem, rendetlenül folytak dolgaim. A hivatali életben pedig olyan eset merült fel, mely látszólag ellenem bizonyul, bárha ártatlannak érzem magamat.

Hivatkozok aztán az eltöltött 15 évi boldog házasesetre. „Utoljára is reád gondolkodom, mert fáj, hogy ilyen szerencsétlen ember, szerencsétlen özvegye vagy. Bocsáss meg, ha meg tudsz bocsátani. Bizzál Istenben, stb.”

A rendőrséghez a következő levelet intézte: Igen tisztelt rendőrség! Saját jószándékomban hagyom el a világot, miért is az egyetlen óhajtam, hogy legalább halálom után testemnek ne csináljanak fájdalmat és ne bonczoljanak fel. Isten nem hagy el senkit és megbocsát mindenkinek.

Borhamisító református pap.

(Egy lelkész műborai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 23.

Nagy borhamisításnak jött nyomára ma a szegedi csendőrség Szeged-Királyhalmán. Lefoglalta egy nagy pinczének az összes borát, mivel kiderült, hogy azok műborok. A pinczében a Horgos községi előljáróság képviselőivel együtt jelentek meg a csendőrök. Ott feltalálták a gyártott borokat és a hamisításhoz használt anyagokat. A műborok gyártásával Horossy Emil szabadbai ev. ref. lelkész van vádolva, akinek kis szőlője van Királyhalmán. A följelentés szerint hetenkint kijárt a pap Királyhalmára s ilyenkor készítette a műborokat, amelyeket tiszta, tőkén termelt bor helyett szállított mindenfelé.

A borhamisítás fölfedezéséről alábbi tudósításunk szól:

Néhány nappal ezelőtt följelentés érkezett a dorosmai szolgabírói hivatalhoz. A följelentést több királyhalmi és dorosmai ember tette, elmondván abban, hogy Horossy Emil lelkész a szőlőjében műbort készít. De nem is tulságos óvatossággal járt el a szőlőtulajdonos a borgyártásnál. Nyilvánosan szállította a pinczéjébe a borhamisításhoz szükséges anyagokat, borkövet, cukrot stb. Feltűnt továbbá a lakosságban az is, hogy a lelkész pinczéje kifogyhatatlan volt borok tekintetében. Naponként akószámra szállították el onnan a bort, holott a lelkész évi összes bortermése alig tett ki néhány akót.

A szolgabírói hivatal a terhelő adatok összegyűjtése után felhívta a szegedi csendőrséget, hogy a pap pinczéjében tartson vizsgálatot s a hamis borokat foglalja le. A csendőrség ma kapta a szolgabírói hivatal telefon-felhívását, megjelent Királyhalmán s vizsgálatot tartott Horossy Emil ev. ref. lelkész királyhalmi borpinczéjében.

Reggel megjelent Horgoson Oláh Lajos csendőrszervező Bernhardt Mihály csendőrrel és megjelentette a község házában, hogy Királyhalmán vizsgálatot tart. A csendőrökkel együtt

mentek el Királyhalmára a vizsgálat foganatosítására Dorner Béla községi jegyző és Fodor Mátyás bíró.

A csendőrség a pinczét felnyitatta s ott megtartotta a vizsgálatot. A pinczében megtalálták a borgyártáshoz szükséges anyagokat, borkövet s több métermázsa cukrot. Találtak azonkívül több hordó vizet, amelyet a lelkész a borkészítéshez használt.

A vizsgáló bizottság a tapasztalatairól és a talált tárgyakról jegyzőkönyvet vett föl. Majd lefoglalta az összes borkészletet, a pinczét lezárta és hatóságilag lepecsételte. A borokból nyolcz üveggel mintát vettek, amelyet a jegyzőkönyvvel együtt a szegedi büntető bírósághoz terjesztettek be egy terjedelmes följelentés kapcsán.

A bíróság azonnal folyamatba tette a borpansoló pap ellen a megtorló eljárást s elrendelte a lefoglalt borok vegyileg való megvizsgálását.

Aradi elítéltek Váczott.

(A váci püspök és az adóhivatali panama hősei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, november 23.

Gróf Csáky Károly váci megyés püspök, mióta püspöki széket elfoglalta, számos látogatást tesz, hogy székvárosával teljesen megismerkedjék. A szegények ajtaján ép úgy bekopogtat, mint a gazdagokén, vagy az iskolákba, de a legérdekesebb látogatása tegnap volt: az országos királyi fegyintézetben.

A váci fegyház az ország legnagyobb büntetési helye, közel ezer rab dolgozik ott naponta, a külföldről is számos szaktudós jő a rendben tartott híres intézetet tanulmányozni. Balkay István igazgató vezetése alatt az összes tisztviselők diszben várták a főpapot. A nagy intézet minden osztályát meglátogatta a püspök s kérdéseket intézett a fegyenczekhez.

Igy került a váci püspök a fegyház nyomdájába is, mely egyike a legtökéletesebben felszerelt nyomdáknak, ahol folyóiratokat, könyveket és bírósági nyomtatványokat állítanak elő a modern nyomdai technika felhasználásával.

Itt kapott foglalkozást az aradi adóhivatali panama három szomorú hőse, Bács Nándor, Scheinberger Mór és Király Géza.

Bács, aki hosszú vizsgálati fogsága alatt is elszorított foglalkozott a géptechnika rejtelmivel, ezen hajlamának valamelyes kielégítését megtalálta a váci fegyház nyomdájának gépei között. Ott ugyan nem valósíthatja meg azt az álmát, hogy az éjszaki és déli sarkpontot villanyos sodronyokkal összekösse; azt sem igen tanulmányozhatja, hogy miként lehet Aradról-Rómába 12 óra alatt eljutni — de legalább hallja a gépek zakatolását, látja a gőzerő működését a gyorsan forgó kerekében, és ebben a látkörben mozogva, ki tudja a könyvnyomtatásnak micsoda tökéletesítését tervezi agyában, melyekkel milliókat fog szerezni, és mely milliókból a végtárgyaláson tett ígérete szerint első sorban megtéríti az adóhivatalnak azt a 95 ezer forintot, melyet onnan egy évtizeden át részletekben kiemelt.

Scheinberger Mór már az aradi börtönben kimutatta intelligenciáját. Gyönyörű írása és rajzoló tehetsége folytán a kir. ügyészség a börtön felügyelő irodájában alkalmazta, ahol oly praxisra tett szert, hogy a fogoly irodaalkalmazottak fölött, mint főnök disponált. A váci fegyházi nyomdában szintén használható erőnek bizonyult. Tud már szedni, a nyomtatás titkát is elleste és nincs kizárva, hogy kiszabadulás után nyomdát nyit és abban ő maga fogja kinyomni az általa irandó tankönyvet,

melynek fő czime lesz: „A királyi adóhivatali kezelésről;” alcíme pedig: „Utmutató a sikasztók részére.”

Guttenberg harmadik legénye Király Géza. Ez a legkevésbé használható alak a nyomdában. Amily együgyű volt, mint jószágigazgató-sági hivatalnok, mint vizsgálati fogoly, épen olyan maradt a fegyházban is.

Nagy izgatottság uralkodott a fegyházi nyomdában, amikor a váci püspök oda belépett. Amikor a magas látogató Bácsához került, megkérdezte:

— Hogy hívnak téged?

— Bács Nándornak eminenciás uram.

— Mennyire itéltek el?

— Kilencz évre, de már a felét leültem.

— Megbántad bűnödöt?

— Meg én lelki atyám — még mielőtt rajtakaptak — az ördög vitt a bűnömre.

Scheinbergerhez fordulva a püspök így szólt:

— Hát te vezekelsz-e bűnödért?

— Ártatlanul szenvedek kegyelmes püspök ur — (Bácsra mutatva) Ő az oka mindenek.

Mikor a püspök Király Gézához közeledett, ez megkérte alázatosan, hogy engedje kezét megcsókolni, A püspök kegyesen megengedte.

A püspöki látogatás erős hatással volt a foglyokra; isten küldöttét látták benne, ki a bűnbocsánatot hozta el számukra.

Papp Béla barátnője.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 23.

Az ujságírók előtt, akik a siralomházban meglátogatták, keserűen panasolta az immár kivégzett Papp Béla családi életének boldogtalanságát. Annak idején, hogy a szentmártoni földesur háztűzét meggyújtotta, mindenki tudta, hogy nem az égben kötötték az ő frigyét, hogy nem a szerelem csatolta ifju hitveséhez. Szívét mások foglalták le: mosolygó, szép lányok, akik egyidőben bőkezű pártfogóra találtak Papp Bélában.

Régi lányösmerősei közül egy izzó szemű barna szépség két nap óta Nagyváradon van a rokonainál látogatóban. P. Jolán, aki a szabolcsmezei Gyulaházára való s jelenleg a főváros egyik paszománt készítő műhelyében dolgozik, hosszú időn át volt meghitt barátnője a későbbi testvérgyilkosnak. Nyulánk, elegáns leány, finom, szép metszésű, kreolszinben játszó az arca, kissé feltűnő a viselkedése.

A kivégzés előtt való este — írja nagyváradi tudósítónk — a színházban volt egy nőrokonával. A körszék utolsó soraiban volt a helye. Ott beszélgetett vele egy hírlapíró, aki P. Jolánt az időtől fogva ismeri, hogy a szatmári Korona kávéháznak volt az ékessége. Akkorában a város fiatalasága bomlott a szép kassziros kisasszonyért, aki azonban senkire se mosolygott szivesebben, mint a deli földesurra, aki négyes fogaton szokott a kávéház elé hajtani nótás éjszakákon.

A leány a gukkerét épp a színpadra szögezte, mikor az ujságíró melléje telepedett:

— No, Jolánka, maga az?

A szép leány zajos örvendezéssel nyújtotta a kezét:

— No né, kivel nem találkozik az ember! . . .

Aztán megindult a beszélgetés. A leány kezdte:

— Borzasztó, borzasztó hova sülyedt az az ember, Papp — tette hozzá, mintegy magyarázatul.

— Bizony annak reggel harangoznak. Es

maga itt van a színházban. Látja, ki hitte volna? Vajon nem gondolkozik-e az az ember most magáról?

A leány elkomorult, de csak egy pillanatra. A nézőtér épp tapsolt a *Parasztzivek* valamely szereplőjének. Ő is összeütötte a tenyerét tüzesen, aztán nevetett. Majd hirtelen mozdulatlan szeme elé kapta a gukkerét s neki irányozta egyik emeleti pabolyt:

— Nézze — szólt csöndesen — annak a nőnek olyan a ruhája, mintha szatinból lenne. Pedig selyem, úgy látszik most az itt is divatos...

HIREK.

A testvér.

Az irtózatos dráma, mely a szatmári törvényszék épületében tegnap folyt, ma már további kifejlésében a halálra ítéltől elvonta az elszörnyülködött közvélemény figyelmét. A földi igazságszolgáltatás kimondta reá az utolsó szót és annak elhangzása után most már azok lépnek előtérbe, kik a kivégzettel közeli vérbeli összeköttetésben állottak. A legszerencsétlenebb kis gyermek felé néz a közvélemény, ki apja irtózatos bűnének nyomása alatt nőtt fel, homlokán a Kainjeggyel, melyet nemzője süttött gaz bűnével homlokára.

De ez még nem tudja, nem érti, hogy miért szánják őt, és ha jó emberek szeretettel simogatják gömbölyű arcát, sima haját, nem érti, hogy miért csillog ilyenkor egyik-másik szemében a részvét könyve.

Előtérbe lép a bitófán kiszendvedett nővére, ki Zomborban egy államhivatalnok felesége és hat kicsiny gyermeknek édes anyja. Van-e toll, mely e szerencsétlen testvér lelkiállapotát csak megközelítőleg is ecsetelni tudná? Mily büszkén emlegette szűk ismerősei körében bátyjának nevét, mily öntelten beszélt el, hogy ő a szatmári Papp-család sarja, és hányszor dicsekedett a testvér-bátyjával, ki egy alispán leányának férje, huszártiszt és comme il faut gavallér.

És most, mily iszonyu ösvény nyelte el dicsekvését, mily rettenetes fájdalom szakgatja szívét, mily méretlen szenvedés gyötri lelkét.

Midőn kicsiny gyermekeit csendes esteiken az ezelőtt boldog családi fészében maga köré gyűjtötte, mily boldog mosoly ült arcára, amikor a kisebbik fiucska fakardjával hadonázva, a seprű nyélen lovagolva, így szólt:

— Most én is huszár vagyok, mint a Béla bácsi!

Es ha a kicsinyek most kimondták e szót, a pokol minden kintja emészténé a legszerencsétlenebb testvér lelkét.

Zomborból jó hozzánk a távirat, hogy a testvér közel van az örüléshez.

Környezete minden ujságot elrejt előle — mert félnek az örülés kitörésétől és a hat apró kis gyermek elveszítésétől a gondos édes anyját.

A környezete elhitette véle, hogy fivérének a király megkegyelmezett.

Ez a kegyelem-hir adta őt vissza ismét az életnek és mikor a gyermekekkel imádkozik, — imádkozik a kegyelmes királyért.

Bár sohse tudná meg a szörnyű valót a legszerencsétlenebb testvér!

— **Uj főrendek.** A király *Forinyák* Gyula nyugalmazott tábornokot, *Széchenyi* Pál gróf volt földművelésügyi minisztert és *Beniczky* Ferencz pestvármegyei főispánt a főrendiház tagjaivá nevezte ki.

— **Az aradi szabadelvűpárt** végrehajtó bizottsága ma este fél hat órakor ülést tartott a „Fehér Kereszt“ szálló kistermében. Az ülést *Tagányi* István pártelnök vezette. Elnök bejelenti, hogy *Hieronymi* Károly városunk országgyűlési képviselője e hó 25-ére tervezett beszámolóját elhalasztotta, s egyben értesítette a pártot, hogy jelöljön meg számára a jövő hónapban egy napot, melyet e politikai ünnepségre leginkább alkalmasnak tart. *Tagányi* István pártelnök indítványára egyhangulag kimondja az értekezlet, hogy a képviselőt *december 9-ére* hívja meg. A beszámoló után bankettet rendeznek, melynek intézésére *Lendvai* Sándort, *Neuman* Dánielt, *Steiner* Józsefet és *Tedeschi* Viktort kérte fel az értekezlet.

Steinhardt Mór dr. bejelenti, hogy *Varjassy* Árpád kir. tanácsos e hó 18-án nagy többséggel beválasztatott a városi képviselőtestületbe (éjenzés). Ugyancsak *Steinhardt* Mór dr. a szabadelvűpárt nagybizottságába felvételre ajánlja, *Rozsnyay* Kálmánt és Dr. *Rozsnyay* Józsefet. Az ajánlottakat egyhangulag felvették a nagyválasztmányba.

Az ülésen jelen voltak: *Bing* Vilmos, *Brück* Gyula dr., *Fényes* Dezső, *Halmi* Andor, *Edvi* Illés László, *Keller* Izsó, *Kertész* Miksa dr., *Kohn* S. N., *Lendvai* Sándor, *Mark* Károly, *Nachtnébel* Ödön, *Neuman* Adolf, *Neuman* Dániel, *Nesnera* Aladár, *Ottenberg* Tivadar, *Ring* Béza, *Steiner* József, *Steinhardt* Mór dr., *Stauber* József, *Szalay* Károly dr., *Szél* Ernő, *Tagányi* István, *Tedeschi* Viktor, *Varjassy* Árpád, *Vajda* István dr., *Wallfisch* Ármin, *Virág* Lajos.

— **Rendkívüli közgyűlés a megyén.** Aradvármegye törvényhatósági bizottsága a vármegye főispánjának 1296/900 számú intézménye értelmében *f. évi december hó 3-án d. e. 9 órakor* rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur 95038/900. számú leirata a magánorvoslás díjazása legkisebb mértékének megállapítása tárgyában. Miről a törvényhatósági bizottság tagjait értesitem s a közgyűlésre tisztelettel meghívom. Arad 1900. november 23. *Dálnoki Nagy* Lajos alispán.

— **Lónyay grófok Budapesten.** *Lónyay* Elemér gróf és felesége, *Stefánia* királyi hercegnő a mai délelőttöt Hungária szállóbeli lakásukon töltötték. Délben a városba hajtottak. Elutazásuk iránt eddigelő még nem intézkedtek.

— **A Vörösmarty ünnepélynek**, mely ma délután a városháza dísztermében megtartatik, műsora a következő: 1. Szózat; éneklí *Szilágyi* Gyula karnagy vezetése alatt a vaggongyári dalkör. 2. Vörösmarty emlékezete. Irta és felolvassa dr. *Somogyi* Gyula. 3. A vén cigány, Vörösmartytól, szavalja *László* Gyula. 4. Szép Ilonka, Vörösmartytól, előadja *Angyal* Ilka ur-hölgy, az aradi színház tagja. 5. Elnöki zárzó, *Varjassy* Árpádtól. 6. Szózat; (második szakasz), éneklí a dalkör. Jegyek kaphatók *Klein*, *Korpel*, *Keppich*, *Krispin* és *Révész* könyvkereskedéseiben és estély előtt a pénztárnál.

— **Krüger Franciaországban.** *Marseilleből* jelentik: Este *Krüger* tiszteletére banket volt, a melyben 300 ember vett részt. A banketten *Leyds* dr. *Krüger* megbízásából bejelentette, hogy az elnök nem jelenhetik meg a lakomán, mert nagyon fáradt és gyásza van. Az elnök

— mondotta azután *Leyds* — soha sem fogja elfelejteni azt a szíves fogadást, a melyben az önköz szép *Marseille* városa részesítette, a mely fölülmult mindent, a mit várhatott még abban a városban is, a mely Franciaország dicső nemzeti himnuszát adta, azt a *Marseillaise*-t, a mely dala minden népnek, a melynek függetlenségét meg akarják semmisíteni s a mely harcban áll elnyomóival. *Leyds* dr. végül *Krüger* nevében a francia köztársaság elnökét és azután a maga nevében a bizottságot el-tette, a mely hozzájárult a dél-afrikai köztársaság függetlenségének fentartásához és harczai támogatásához. Azután még több felköszöntőt mondtak. *Krüger* elnök holnap Párisba utazik. — *Krüger* a „Petit Bleu“ munakatarsának kijelentette, hogy főcélja a hatalmak közbenjárását kieszközölni. Ha ez nem sikerülne, akkor a burok folytatják a harcot az utolsó emberig.

— **A kisjenői udvari vadászatok** — mint tudósítónk telefonálja — ma a *szintyei* erdőségben folytatták. A vadászat rövid ideig tartott s mindössze 3 vadkant, 3 rókát és 3 vadmacskát ejtettek zsákmányul.

— **Bankbukás és püspöki körlevél.** Megemlékeztünk mi is a n.-kikindai takaré- és előleg-szövetkezet bukásáról. Erről *Desséffy* Sándor csanádi püspök most megjelent körlevelében a következőképp intézkedik:

Az ujságokból arról értesülvén, hogy a nagy-kikindai takaré- és előleg-szövetkezet igen nagy veszteséggel megbukott, felhívom azon templompénztárak kezelőit, a melyek ezen intézetnél betétjeik által érdekelve vannak, hogy arról az illető összeg megjelölésével nekem azonnal jelentést tegyenek. *Desséffy* püspök.

— **A F. M. K. E. Vörösmarty ünnepe.** Vörösmarty Mihály születésének százados évfordulóján december eljében a F. M. K. E. nagy-szabású emlékünnepe rendez Nyitrán. Az ünnep védnökei *Thuróczy* Vilmos főispán és *Bende* Imre püspök, rendezőbizottság élén pedig, a melyben képviselve van Nyitravármegye, Nyitra városa, a nyitrai polgárság, a F. M. K. E. *Thuróczy* Vilmosné csillagkeresztes hölgy és *Balás* György ezredes állanak. Az ünnepen *Kenézy* Csátár mond megnyitót, *Kostyal* Miklósné „Szép Ilonka“-t szavalja *Majthényi* Gézané, zongorakisérete mellett, *Barniczky* Eszti magyar dalokat énekel *Tarnay* Alajos zongorakiséretével, *Dombay* Hugó Vörösmartyról emlékezik meg. Majd *Miháltz* János tanár *Abrányi* Emil költeményét szavalja, végül műkedvelők, köztük *Biróczy* Marienne, *Lyka* Mariska, Vörösmarty dramai költeményét a Csongor és Tündé-t adják elő. Az ünnep iránt oly nagy az érdeklődés, hogy az előadást másnap, december 2-án *Palotay* Piroskával, a Nemzeti Színház tagjával a főszerepben megismétlik. Ugyancsak ezen a napon báró *Luzsenszky* Félix magyar hazánkfia, a burok európai önkéntes csapatának parancsnoka felolvasást tart a bur-angol háború érdekesebb epizódjairól s a maga viszontagságos életéről.

— **Váltóhamisító ügyvéd.** *Benkő* Károly, a vizsgálati fogságba helyezett kis-czelli ügyvéd felebbezést adott be a vizsgálati fogság ellen, a törvényszékhez, de ez a fogságot fentartotta. *Benkő* Kis-Czellen keresett ügyvéd volt s mint elnöke a függetlenségi pártnak, szerepet játszott. Üzérkedései, ház és telekvásárlási üzletet azonban aláásták vagyonát. Ekkor *okmányhamisításhoz* és *sikkasztáshoz* folyamodott, hogy elvesztett pénzét visszaszerezze. A napokban *Varga* György miski földbirtokos feljelentette, hogy nevére 3000 forintról szóló váltót hamisított. Erre a feljelentésre helyezték vizsgálati fogságba. Birtoka, mely 30,000 forintot ér, 50,000 forinttal van megterhelve. Rokonsága kijelentette, hogy a hiányzó 20,000 forintot megtéríti.

— **A kegyelmes Sándor király.** *Belgrádból* jelentik, hogy *Gjuric* Milán főpapot, akit tavaly

egy készülő merényletben való részvételért papi méltóságától megfosztottak és husz esztendei fogságra ítélték, miután *Sándor* király házassága alkalmával őt is kegyelemben részesítette, most a Timok-hadosztály katonai lelkészévé nevezte ki. A papnak büntársait is, a kik a merénylet előkészítésében résztvettek, visszahelyezték állami hivatalukba. *Sándor* királynak e kegyelmi ténye abban leli magyarázatát, hogy e komplot részesei elkeseredett ellenségei *Milán* királynak.

— **Könyv Erzsébet királynéről.** *Kopenhágából* jelentik, *Local Anzeigernek*, hogy ott a jövő hónapban könyv fog megjelenni *Erzsébet királynéről*, melynek szerzője *Tschudi* Klára. A mű öt nyelven jelen meg egyszerre.

— **Per az Eszterházyak ellen.** *Bécsből* jelentik, hogy az ottani törvényszéknél egy *Bettelheim* Károly Pál nevű magánzó, *Telheim* Katalin énekesnőnek fia, havi 500 koronának életfogytiglani fizetése iránt pört indított galanthai *Eszterházy* Miklós és kiskoru fia *Rezső* herceg ellen. A követelést azzal okadatulja, hogy ő az 1898-ban elhunyt *Eszterházy* Pál hercegnek törvénytelen fia. A törvényszék ma tárgyalta az ügyet és azon a czimen, hogy a tárgyalásra nem a törvényszék, hanem a járásbírósg illetékes, elutasította felperes keresetét.

— **A Papp-család névváltoztatása.** A kivégzett *Papp* Bélának egyik atyafia, akinek előkelő szerepe van Szatmárvármegye közéletében, tegnap, hogy a rémes egzekuczióknak közelébe se legyen, Nagyváradra ment egy rokonához. A vendég, aki legnagyobb elkeseredéssel beszélt *Papp* Béla bünéről, s a ki a számalomnak egy szikráját sem őrizte meg elvetemült rokona iránt, nagyon érdekes kijelentést tett nagyváradi barátai körében. Azt jelentette ki ugyanis, hogy *Papp* György, a kivégzett Béla atyja, s egész családja közelébe beadják a belügyminiszterhez kérvényüket *nevüknek megváltoztatása* miatt. A család valószínűleg a *Pápa* nevet veszi fel.

— **Az Aradi Nemzeti Szövetség** munkásképző intézménye vasárnap f. é. november hó 25-én, délután 4 órakor a templom-utcai polgári fiúiskola dísztermében tartja első szórakoztató és szak-előadását. Műsor: 1. Hymnus, előadja az aradi Szárnyaskerek dalkör (karnagy *Ferch* Ödön.) 2. Szakelőadás: *Vörösmarty* Mihályról. A „Szózat” költője születésének százados évfordulójának alkalmából. Tartja *Somogyi* Gyula tanár. 3. A vén cigány. *Vörösmarty* Mihály költeménye. Szavalja *Schmidt* Ferencz. 4. Szózat: *Vörösmarty* Mihály költeménye, (Egressy Béni által zenésítve); előadja az aradi Szárnyaskerek dalkör. (Karnagy *Ferch* Ödön.) Belépés díjtalan. Ezen megnyitó előadásra, melylyel a Munkásképző Intézmény a koszorus költő emlékének szentel ünnepet, Aradváros hazafias munkásait ezennel meghívja a Munkásképző Intézmény elnöksége. A legközelebbi szórakoztató és szakelőadás ugyanott december hó 2-án d. u. 4 órakor lesz. Mindazokat, a kik a szórakoztató előadásokon szavalással közreműködni kívánnak, felkéri az intézmény elnöksége, hogy nála jelentkezni sziveskedjenek.

— **Távozások a tisztikarból.** A *B. N.*-ban olvassuk: A szegedi honvédgyalozegred két vidéki zászlóaljának tisztikarából, mint tudósítónk jelenti, a legközelebbi időben, egy csomó tiszt kivonul. Kétféle okból fogyatkozik meg a tisztikar. Az egyik zászlóaljnál négy-öt tisztet azért menesztenek, mert a szakadatlan dinom-dánom olyan adósságokba keverte őket, amelyek nem egyeztethetők meg a tisztikar korrektséggel. Hadnagy, főhadnagy és kapitány megyen el az ármádiából, mert muszáj nekik lemondani a rangjukról. A másik zászlóaljból ellenben úgy menekül néhány tiszt ur. Ezek meg azért: mennek, mert félnek az adósságtól. Hát levonják a konzekvenziát. Egyik-másik visszatér valami félbeszakított tanulmányhoz, jogihoz, vagy másfeléhez, némelyek egészen idegen talajra lépnek, beamterek lesznek. Egyik se készül cigánynak, vagy artistának, inkább

a pozsonyi öreg tiszt példaadásához simulnak. Rendes polgári munkához látnak. Mintha rendszer volna ebben a mozgolódáshoz. Ehhez a tudósításhoz egyik szegedi lap kommentást füzi: Tényleg igaz, hogy legközelebb több tiszt kivonul a tisztikarból. De a távozás okául felhozott adósság csinálás nem egészen bizonyos. Szegeden az ezredparancsnokság figyelemmel kíséri a tisztikar magán életét is és ki van zárva, hogy itt, vagy a vidéken állomásozó tisztikar közül akárki rendszert csináljon oly adósságcsinálásból, mely a tisztikar korrektséggel meg nem egyeztethető.

— **A főváros kifli nélkül.** A budapesti sütőmesterek sehogyan sem tudnak belenyugodni a vasárnapi munkaszünet rájuk vonatkozó azon rendelkezésébe, hogy vasárnap éjjel csak féltizenkét órákor szabad a pékműhelyek sütőkemenczéibe tüzet gyújtani. E rendelkezés megtartásának szigorú ellenőrzése kizárt eddig mindennemű visszaélést. A fővárosi sütőmesterek a kereskedelmi miniszterhez azon kérelemmel fordultak, hogy ezt az ő érdekeikkel ellenkező intézkedést rendeleti uton módosítsa akként, hogy ezután vasárnap éjjel a sütés előmunkálatainak megkezdése végett a kemenczékbe ne éjjel fél 12-kor, hanem már este tíz órákor legyen szabad tüzet gyújtani, hogy így különösen a korán kelő munkások már a reggeli órákban is friss süteményt kaphassanak, nem pedig csak délelőtt 9—10 órákor. A kereskedelmi miniszter azonban nem teljesítette a sütőmesterek kívánságát. A budapesti sütőmesterek csütörtök este tárgyalták az „Iparos Körben” *Goreczky* Zsigmond iparhatósági biztos jelenlétében a kereskedelmi miniszternek a kérést megtagadó leiratát. Az ülést az ipartestület elnöke, *Gráf* József nyitotta meg s tudomásukra adta, hogy a vasárnapi munkaszünet megváltoztatása ügyében beadott kérelmük teljesítését a miniszter megtagadta. Ezek után azt az indítványt terjesztette a gyűlés elé, hogy a közönség kielégíthetése végett hétfőn reggelre csak egy fajta könnyen előállítható süteményt készítsenek a mesterek vagy pedig a munkaszünetet hétfőn reggel öt óráig terjeszszék ki és addig ne süssenek semmit.

— A vitában a sütőmesterek közül többen résztvettek s mindnyájan csak sérelmeikről, meg arról panaszkodtak, hogy a rendőrség éber szemmel ügyel arra, hogy sehol ki ne játszassák a vasárnapi munkaszünet törvényét. — Épen emiatt a sütőmesterek kimondták, hogy egy fajta süteményt sem készítenek és ezután vasárnap egész éjjel szünetelnek a műhelyekben, azaz *hétfőn nem lesz friss sütemény*. Elhatározták továbbá, hogy ezt a határozatot a sajtó útján és körözvényekben adják a nagyközönség tudomására. Ezenkívül 100 tagu küldöttséget menesztenek a kereskedelmi miniszterhez, felkéri őt a fogyasztó közönség érdekében arra, hogy változtassa meg a rendeletet s engedje meg, hogy a sütéshez való munkálátokat előbb kezdhessek. Felhatalmazták végül az elnökséget, hogy rábeszélje azokat a sütőmestereket is, kik a mai gyűlésen — jelen nem voltak, hogy a fenti határozat értelmében egységesen járjanak el.

— **Az elhunyt zárdafőnök.** Megirtuk a mi nap, hogy *Amberger* Gyula *mária-radnai* zárdafőnök meghalt. Haláláról *Desseffy* Sándor csanádi püspök legújabb körlevelében a következő, meleg sorokban emlékezik meg:

Epp most veszem a lesújtó hirt, hogy *Amberger* Gyula szent-ferenczrendi szerzetes atya, a csanádi püspöki szentszék ülnöke, *mária-radnai* plébánoshelynök, életének 55., áldozópapságának 33. évében folyó hó 17-én elhunyt. A csanádi egyház-megyének alig van papja, ki e lánglelkű szerzetest személyesen, vagy legalább buzgalmáról ne ismerte volna: az egyház-megye híveinek pedig sok-sok ezrei részesültek a *mária-radnai* kegyhelyen tanításában, vigasztalásaiban. Erthető tehát a fájdalom, melyet a veszteség fölött érzek! Imádkozzunk a megboldogult lelkeért, hogy aki annyit buzogott a radnai sz. Szűz dicséréteért, ki oly sokat fáradozott sz. Gellért nyája körül: a bold. Szűz és sz. Gellért hervadhatatlan dicsőségében legyen osztályrésze.

— **A bíró és esküdt sikkasztás gyanújában.** A krassó-szörénymegyei Poin községben nyomára jöttek, hogy 1770 korona, mely állami adóból folyt be, eltűnt. A pénz eltűntetésével a bírót és egyik esküdtet gyanúsítják, kik az összeget a község házában lévő vaspénztárnak alsó rekeszébe helyezték. Ez az alsó rekesz fából van, melyet könnyű szerrel fel lehetett törni.

— **Megszökött horvát szerkesztő.** Zágrábból jelentik: A klerikális *Hrvatska Domovina* főszerkesztője, *Fleischer* Alajos, megszökött. Szökése összefüggésben áll a Cyrill és Methody egyesület javára gyűjtött pénzek elsikkasztásával. A *Domovina* frakció klubja is beismeri most már a történt sikkasztást. Váltóhamisításokról is beszélnek.

— **Egy szerelmes pár borzalmas vége.** Megirtuk a napokban azt a véres történetet, mely *Esztergom* mellett esett meg. A dolog részleteiben is igen érdekes. *Bucszánszky* Ilona szobaleány viszonyt folytatott *Abranko* András czipészlegényvel. A leány folyton kérte szeretőjét, ölje meg, mert a gyermekének nem adhat nevet. Éjjel kimentek a temetőbe s mikor hazafelé indultak, a leány a Dunába akart ug-rani. A legény visszatartotta, mire a leány térdén állva kérte, hogy ölje meg. Erre a czipész háromszor rálőtt a szobaleányra, majd előrántotta dikicsét s többször oldalába döfte. Ezután kétszer magára lött, de a golyók csak horzsolták testét. Ekkor már a lövések zajára többien odasiettek és el akarták fogni a legényt, ki a dikicsével mellbe szurta magát s a Garam tó-járól a vízbe ugrott. Haldokolva huzzák ki innen s a kórházba vitték, hol rövid idő múlva meghalt.

— **Egy menház fölszentelése.** Ma délelőtt szentelte föl *Bécsben* *Taliáni* pápai nunczius *Mária Jozefa* főhercegnő és számos előkelőség jelenlétében az Erzsébet-otthon, a mely katonatisztek, hivatalnokok és a művelt középosztály más tagjainak özvegyei és árvái ellátására létesült.

— **Vasárnapi munkaszünet.** Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t. cz. 3. §-a alapján 1892. évi márczius hó 5-én 14837. sz. a kiadott rendelet határozmányainak kiegészítése tárgyában a kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy mindazon üzletekben, melyek különféle husnemekből előállított hideg élelmi cikkek elárulásával foglalkoznak, esteli 6 órától 9 óráig árusíthatók sonka, kolbászfélék és egyéb hideg fevágottak, valamint sajtok, mindazonáltal azzal a korlátozással, hogy ezen elárulásnál az üzleti segédzemélyzet igénybe nem vehető, továbbá, hogy a megnevezettek kivül a vevőközönségnek semmiféle más árucikk ki nem szolgáltatható.

— **Halottidőző-törvényszék.** A hivatalos lap egyik legutóbbi számában a *komáromi* királyi törvényszék *Simon* bárót, akinek tartózkodási helye ismeretlen, fölszólítja, hogy 1901. január 30-ára kitűzött pörének tárgyalásán vagy személyesen jelenjék meg, vagy ügyvéd által képviseltesse magát. A pör tárgyát 408 korona képezi. Érdekes a dologban az, hogy *Sina* Simon báró éppen két évtizeddel ezelőtt halt el és így nem valószínű, hogy a *komáromi* törvényszék fölhívásának eleget tesz.

— **Megszökött nábob.** Ami a pénztárosoknál gyakoribb eset, megtörtént egy volt milliomossal is: megszökött Amerikába. *Brünauer* Albert milliomos vállalkozó, kit mindenütt aszódi nábobnak hívtak, az utóbbi időben merész spekulációkba bocsátkozott, melyek rosszul sikerültek. Megmaradt pénzét magához véve, adósságainak és családjának hátrahagyásával Amerikába szökött. *Brünauer* Aszódon lakott, de naponkint ellátogatott Budapestre, hol igen sokan ismerték.

— **A pécsi kadétok.** Harmadik évfolyamába lépett az idén a pécsi honvéd-hadapródiskola.

Most jelent meg az intézet növendékeinek névsora. Százegyen vannak a kicsi katonák. Érdekes nézni, hogy a lakosság melyik rétege adja katonának a fiát. Csaknem kizáróan az értelmiség osztálya, ebből is a legnagyobb része köztisztviselő, tanár, jegyző, állami hivatalnok. A birtos osztály, valamint a magánzók is nagyon szerepelnek a statisztikában. Művész ember csak egy adta a fiát kadétnak, kereskedő: három, iparos, még pedig fotografus: — egy.

— Egy ravasz kis ódáról. Öt évvel ezelőtt Blaháné vidéki körútjában utjába ejtette Nagykanizsát is. Nagy parádéval fogadta a város, a kanizsai sajtó is ki akart tenni magáért, irtak is róla cikket szebbnél-szebbet. De vers, ünnepi óda nem volt, már pedig vidéken ez el nem maradhat semmiféle ünnepségnél. Nosza mentek szét az expresszlevelek „lapunk barátaihoz.“ hamar ünnepi ódát, jön Blaháné!

Az utolsó perczen meg is érkezett az ünnepi óda a szomszéd vármegyéből — Pápáról. Az óda alatt egy ismeretlen név: Rózsa Miklós. Ki az? Senki sem tudta, de vers volt, még pedig pedig Blahánéről. Bizony kiadták azt, még pedig koszoruba foglalva, sőt a szinpadon is átadták a nagy művésznőnek — diszoklevél alakjában. Persze, senki se sejtette, hogy a verset egy tizenhét éves gyerekek-ember írta.

A vendégszereplés után Blaháné nagy daldallal visszatért vidéki körútjából az immár történelmi nevezetességű Szelényi-házban levő otthonába. Abban a házban pedig tudvalevőleg még egy másik nagy művésznő is lakik: Hegyi Aranka, akit évek hosszú sora óta szoros barátság fűz a nemzet csalogányához. Abban az időben Hegyi Aranka is köruton volt s mikor a két művésznő együtt visszaérkezett, egy szép napon összeültek elmesélni a diadalukat. Persze megmutogatták egymásnak a corpus delictiket is: koszorukat, bokrétákat, hírlapi cikkeket, mindent, mindent.

Mikor már egyet-mást megmutogatott Blaháné, végül kirukkolt a nagy ágyuval:

— Verset is kaptam ám, ünnepi ódát, de milyet!

— Aztán ki írta?

— Itt van ni! Talán valami kanizsai Berzsenyi Dániel.

Hegyi Aranka megnézi a verset, aztán elkezd hosszasan, szívből kacagni, hogy csak úgy csengett végig a szobákon.

— Mi az? Olyan mulatságos az az óda? — kérdi Blaháné.

— Nem, a világért sem, csakhogy ugyanez az óda ugyanakkor megjelent Pápán is — nekem czimezve; — felelt kacagva Hegyi Aranka és előhuzott diadalmi jelvényei közül egy ócska vidéki ujságot.

Blaháné szeliden csóválta a fejét:

— Borzasztó! Aztán ki ez a kétkulacos poéta?

— Ujságíró. Most már fenn van a fővárosban.

— No csak kerüljön a szemem elé. Majd megadom én neki az illő honoráriumot . . .

Eddig a történet. A történelmi igazság kedvéért megjegyezzük, hogy az akkori poéta — aki immár évek óta a fővárosi zszurnalistikának egyik jeles tagja — máig sem jelentkezett a „honoráriumért.“

Az első alkalommal, mikor a nagy művésznő színe elé került — álnév alatt mutatkozott be Blahánénak.

— A késelő férj. Gudics József budapesti napszámos megleste tegnap 17 éves feleségét szül. Cseh Máriát a Kemény Zsigmond-utca 12. számú házból s összeszurkálta Gudics Julius 12-én vette feleségül a fiatal leányt, s már szeptember óta külön vált tőle. A kést Baksa Jánosné a ház felügyelőjének felesége huzta ki testéből. Gudics már régóta leskelő-

dött feleségére s már egy izben Balaton-Kajáron a község házában elvette tőle egy forgópisztolyt 25 tölténnyel. Erre vonatkozólag Gudics azt adja elő, hogy mindig rossz viszonyban éltek egymással, s a forgópisztolyt nem azért vették el tőle, hogy feleségét meg ne ölhesse, hanem hogy magában kárt ne tehesen, mert öngyilkosságot akart elkövetni. Október 15-én hagyta el a felesége s azóta 4-szer járt szolgálati helyén. Felesége azt írta, hogy hazautazik hozzá, ha Gudics szolgálatba áll. Ezt ő meg is tette, de ennek dacára sem ment haza. Ekkor határozta el, hogy agyonszurja feleségét. A kést hazulról hozta magával s egész éjjel ödöngött az utcákon, míg délelőtt feleségére akadt, a kit azután megszurkált. E közben ő is megsebesült, mert a kést pengéjével fogta s tenyerét ketté vágta. Az asszonyt, a ki sérüléseivel a Rókus-kórházban fekszik, a vizsgálóbíró már kihallgatta, Gudics most a budapesti rabkórházban van ápolás alatt s felgyógyulása után átkísérik a vizsgálóbíróhoz.

— Kereskedői szellem. A csongrádi izr. hitközség adókövető bizottsága egyik hitközségi tagot évi 60 korona kutaszadóval rótt meg. A főlzólamlási bizottság előtt aztán a megadóztatott kiönti szíve keserveit, hogy így, meg amúgy, ő szegényebb a koldusnál, ő alig fizetheti a négykoronás minimális összegű adót is. A főlzámolási bizottság elnöke, aki szintén kereskedő, a panasz ellenében azzal motivált, hogy mikor csak szatócsüzelete volt, akkor is 60 korona kutaszadót fizetett, most a boltja mellett még korcsmája is van, eo ipso fizetheti a 60 koronát. Amire a sarokba szorított ember azzal riposztírozott, hogy nemhogy jobban fizethetne most, mióta korcsmája van, de sőt épp azért csinált korcsmát is, mert a szatócsüzelet nem jövedelmezett annyit, amennyi neki és családjának kellett. Mikor ez sem használt, az utolsó adutját is megkísérli kijátszani, melytől biztos eredményt várt. Arra hivatkozott, hogy nyolcz tagu családja közül már egy sincs, akinek neve a boltja fölött nem volt kitéve firmának, ami a mellett bizonyít, hogy rövid néhány év alatt nyolcz izben volt fizetése képtelen. Nagy csönd következett erre. A bizottság nem kereskedői tagjainak arcára az őszinte részvét kifejezése ült s már-már engedni akartak, midőn nagy diadallal és élénk taglejtések mellett fölpatant az elnök s mint aki kelepczébe kerítette áldozatát, oly biztossággal mondta:

— Tisztelt bizottság! En ismerem embereimet s ezért nem engedek. Eppen mert nyolcz izben volt fizetése képtelen, éppen azért nagyon is fizető képes, tehát fizessen.

Ez ellen már nem volt appelláció.

— Vasuti balasét. A kassa-oderbergi vasut egyik személyvonata ma Bralova állomás mellett kisiklott. A vágányt hat kocsi hagyta el, melyek közül három erősen megrongálódott. Az utasok közül senki sem sérült meg.

— A Japán-kávéház megnyitása ma szombaton délelben lesz. A díszes berendezésű kávéház tulajdonosai Braun és Schuch kitűnő kávéházi ételeket és italokat nyújtanak s egyben figyelmes kiszolgálást.

— A fiu joga. Szegedről írják a következő felháborító esetet. Egy Imre Pál nevű herkulési erejű duhaj, legény a piacon tegnap délelőtt megtámadott és letépert egy töpörödött szegény öreg asszonyt. — Hiába kérte rimánkodva a magával is tehetetlen teremtetést, Imre csak verte tovább. Néhány jószívű szomszéd kofa átszaladt a rendőrségre segítségér, mire nyomban megjelent három rendőr, akik nagy nehezen elzibálták. Imre Pál azonban akkor is dühöngött és tiltakozott az idegen beavatkozás ellen.

— Mi közük kenteknek hozzá, ha verem is.

— De biz itt nem szabad verekedni!

— Jussom van hozzá, verte a mellét a legény, hiszen kentek nem is tudják, hogy kicsoda?

— Hát ki? — kérdezte meg egy rendőr?

— Az édes anyám!

— A körülállók fölháborodva hallották ennek a vadficzkónak az állati kitérését és ha a rendőrök be nem viszik, itéletet tart fölötté a nép.

— Kitiltott könyv. A bécsi törvényszék — mint onnan jelentik — Hoensbroech gróf könyvét, melynek czime: „A pápaság társadalmi működése“, kitiltotta. A mű szerzőjéről az utóbbi időkben sokat beszéltek. Családja a limburgi ősnemesektől származik, amely II. Károly spanyol királytól a marai és III. Károlytól az örgrófi czímet nyerte. Pál gróf 1852-ben született Geldernben és a feldkirchi jezsuiták-intézetében nevelkedett. Jogot és teológiát tanult és belépett a jezsuiták rendjébe és több művet írt 1898-ban röpiratot adott ki, melyben erősen támadta a lex Heincket.

— A Dunába ugrott. Seeghusz István budapesti szabósegéd az éjjel az összekötő vasúti hidról a Dunába ugrott. Szerencsére az ott horgonyzó hajók őrszemei idejében észrevették, s utána evezve, kimentették. Most a Szent-István kórházban fekszik. Az illető elmondotta, hogy szomorú anyagi viszonyai miatt akart a halálba menekülni.

— Nyilvános köszönet. Szenes Sománé urnó, a templom-utcai elemi leányiskolába járó két szegény sorsu tanuló ruházott fel, mely emberbaráti tetteért ez uton mond köszönetet: *Marinkoviczné*, igazgató.

— T. üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A tálalás művészetéből.

— Egy új iskoláról. —

Arad, november 23.

Ha van főziskola, logikus és természetes dolog, hogy olyan intézet is legyen, amelyben a felszolgálást tanítsák. A főzés csak művészet, de a felszolgálás a magasabb diplomáciához tartozik. Bécsben szerveztek nemrégben olyan tanfolyamot, ahol a felszolgálást tanítják annak rendje és módja szerint. Az iskolának 1900 növendéke van, a tanítás elméleti és gyakorlati részre oszlik. Amikor a tanulókat az elméleti részben kellően kiképezték, következnek: a gyakorlat s ez aztán igen érdekes. Lépjünk be az egyik „osztályba.“ Ünnepiesen díszített asztalt látunk, amely körül négy vendég foglal helyet. Tanulók ezek, akik „finom souper-vendégeket“ markiroznak. Raffinált izlés a terítésben, virág sem hiányzik, két kisebb csokor az urak, két nagyobb az előkelő hölgyek számára; a hölgyeket természetesen szintén a tanulók személyesítik. A társaság éppen elfogyasztotta a bouillont, a menü szerint következnek: a halak. Négy pinczér szolgálja ki a négy vendéget. Az egyik körülviszi a halastálat s mint az árnyék, nyomon követi a saucos pinczér. A kettő között egy fél pillanat haladék sem eshetik. Már most akcióba lépnek az italhordók.

— A halakhoz moseli vagy rajnai borok dukálnak — magyarázza az előadó tanár. A borok hőmérséklete 6—8 fok legyen.

Az egyik pinczér a moseli borral telt lepecsételt palackból a dugót készül kibuzni. A tanár hirtelen szemrehányó pillantást vet reá.

— Mit csinál szerencsétlen?

A „szerencsétlen“ nem odaváló dugóhúzóval akart operálni.

— Mi volt a hiba? — kérdi a tanár.

— Közönséges dugóhúzóval akartam dolgozni.

— Nos?

— Rajnai és moseli borok számára pedig dugóhúzó gép dukál.

— Helyes; és miért?

— Mert dugóhúzó gép rázkódás nélkül kapja ki a dugót, a közönséges dugóhúzó pedig megrázza, miáltal ezek a borok esetleg megzavarodhatnak.

— Helyes. Megértheti már most azt is, hogy

rajnai és moseli borokhoz miért használnak többnyire zöld poharakat. A rázkódás sokszor elkerülhetetlen, a bor megzavarodik, de ezt lehetőleg el kell leplezni. Töltsön már most. Hol fogja kezdeni?

— Minthogy most bontottam ki a palackot, az uraknál, máskülönben természetesen a hölgyeknél.

A pinczér, aki körülhordta a halat, büszke gesztussal a bal hóna alá csapja a szalvétáját. A tanár azonnal rászól: pinczér, aki tart magára valamit, sohse csapja hóna alá a szalvétáját. Aki a sauceot körülhordta, az ellen az a kifogás, hogy a hüvelykujját mutogatta. Ha nincs rajta fehér keztyű, rejtse a kezét a szalvéta alá találás közben.

A következő osztály: a sörcsarnok s itt már elevebb az élet. A pinczerek az étlapot mondják be a vendégeknek s diszkrét módon indítványt tesznek. Amikor pedig választottak a vendégek, a mellékterembe, a konyhába vonul a pinczérhad s a tömeges felhordást tanulja. S így megy az minden osztályban. Még az is, aki sok banketten vett részt s azt hiszi, hogy a titkok titkát elsajátította: meglepődik azon, mi mindent tanulhat itt meg az ember rövid fél óra alatt.

KÜLÖNFÉLÉK.

Apróság.

Elzácška: Csak már elmúlt volna a karácsony.

Teruska: Miért?

Elzácška! Mert akkor megint nem kell jónak lenni.

A megsértett feleség. Poroszország egyik helységében Insterburgban egy Grassov nevű asztalos legényt gyújtogatás miatt fogházra ítélték. Amikor kiszabadult, cikket irt, amelyben elmondta, hogy nem ő volt a gyújtogató, hanem a felesége és nemcsak ezzel, hanem még gyilkosság kísérletével is vádolta. Az asszony, aki a férjével nem akart újra háztartást folytatni a fogságból való kiszabadulása után, erre bepanaszolta Grassovot. Az insterburgi bíróság hat hónapi fogságra ítélte a szerencsétlen asztalos legényt és nem használt a főlbezés, a büntetést el kell szenvednie.

Az iskolából. Tanító: Ki tudná megmondani: miből lehet következtetni, hogy a Szahara-sivatag helyén ezélt tenger volt?

Egy fiu: Én tudom, miből.

Tanító: Nos?

Fiu: Abból, hogy a négerek még most is uszónadrágkan járnak.

A világ higanytermelése. Néhány esztendő óta alaposan megesökkent a világ higanytermelése. Spanyolország, Olaszország, Ausztria és Kalifornia szállítja a legtöbb higanyt s az említett országok 1899-ben kilencvenötezer palack higanyt hoztak forgalomba; ilyen gyenge termés hosszú idő óta nem volt. Kaliforniában, Amerikának egyetlen jelentős higanytermelő államában a czinóber a bányák kizsákmányolása azt eredményezte, hogy nyolczvanezer palackról leszálott huszonnyolczerre a higany mennyisége. Spanyolország termelése a múlt esztendőben negyvenötezer, Ausztriáé tizenötezer palack.

Pábeszéd. A. Mit gondolsz, igazán beleszerethet két ember az első pillanatban egymásba?

B. Hogyne! Nagyon könnyen, hisz' az első pillanatban egyik sem tudja, milyen természete van a másíknak.

Uj alagut a Themse alatt. A londoni közgazgatási bizottság elhatározta, hogy új alagutat épít a Themse alatt, amely Rotherhithe és Ratcliffe városrészek közt szelné keresztül a folyam medrét és pedig 1662 lábnyi hosszúságban. Az alagut egész hossza pedig, az alaguthoz vezető utakkal együtt ötnegyed angol mértföldre terjedne. Az alagut főleg a dockok forgalmát közvetitené a folyam tulsó parti partjával. Ez lesz a negyedik alagut a Themse alatt. A harmadikat, a Blackwal-alagut csak 1897-ben nyitották meg. Az új alagut átmérője tíz méter lesz.

Kerpel Izsó

kölcsonkönyvtárába

ARADON, Atzél Péter-utca I. szám (az udvarban), a következő

ujdonságok és pótlások

érkeztek:

Regények és elbeszélések. Anunzió: A tűz. About E.: A Fellah, egyptomi emlékek. Alexander Mrs.: Komorna és grófnő. Alvinczy: A Szaharában. Bugossy: Boidog családi élet, Boulevard gyermekei. Brom: Drakula. Bret: Csak játék volt, Bulwer: Pompej utolsó napja. Comeron Mrs.: A nevelőnő miliói. Connan Doyle: Doktor Holmes kalandjai. Cyprián: Margitka szokése. Delpit: Lydia első fellépte. Diderot: Apáczka. Eötvös: Utazás a Balatonon. Ganghoffer: Scarpa Rachel. Gara: A lelencz. Göre: A pesti ur. Hamvay: Az aradi tizenhárom. Jacobsen: Lyhne Niels. Jókai: Az én életem regénye, Görög tűz, Sirkő album, Kvassay: A fekete vár. Lovas: Sugarak. Máriafy: Vásárolt szívek. May: Egy kis leány. Memini: Áldozat. Ohnet: A szíren. Pelech: A szbracenai völgy és a dobsinai jégbarlang. Polevoi N. P.: Orosz elb. Potapenkó: Egy vén diák. Szerelem. Révész: Uton utfélen, Rózsáági: Az életből. Sue: A fukarság. Szana: Örök emlék. Szántó: Alkonyat. Szentesy: Egy tébolyodott nő titka. Szentkeresztly: A keleten. Tábori: Az élet folytatásokban. Tarczai: Dönk vitéz Rómában. Tolstoj gróf: A kozákok. Tölgyesi: Uj párisi titok. Torma: Borotvás vitézek. Wanderheim J. Gaston: Husz hónap Abessziniában. Vaudére: A félnemük. Veres: Vérrel lemosott vér. Szinművek: Almásy Boris népszínmű. Bercyik: Fertálmagnások vigj. Népszerűség. Gallovits: A bűnbak, dramolett. Géczy: Anyaföld. Népsz. A mit az erdő mesél, népsz. Várady: Charitas, szomorujáték.

Vegyesek: Abrányi E.: költeményei. Almanach 1901. Polgár: Párbaizsabályok. Garay: Az Arpadok. Tört. ball. — Kincsés Kalendárium 1901, Launé Fleury: Görögök története. Lucian: Klasszikus bűnperek. Steiner dr.: Népszerű csilágászati értekezések.

Német: Spätgen. Ompfeda. Br. Meggede. Manteuffel, Heimbürg. Klinkowström, Balestrem, Suttner, Schubín, Spielhagen, Tellmann, Perfell, Zóla, Prévost, Zobelitz, Loti, Nordau Scowronek Berlepsz és Lonys legujabb művei.

Havi kölcsöndíj 60 krajczár, vagy kötetenként fizetve 4 krajczár.

A könyvek ujak és tiszták.

NAPIREND.

November 24. Szombat. Róm. kath. naptár: Keresztelő János. — Protestáns naptár: Keresztelő János. — Izraelita nap ár: Sabbat, Toldoth. — Görög-keleti naptár (november 11.): Menna vértanú. — A nap két 7 óra 4 perczkor, nyugszik 3 óra 58 perczkor. — A hold két 8 óra 50 perczkor, nyugszik 5 óra 53 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 762.8 milliméter, délután 2 órakor 761.6 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor 0° + 8.0, délután 2 órakor 0° + 10.1. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EK. 2. délután 2 órakor N. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult, esik. — Csapadék az utóbbi 24 órában 1 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött távirlatal szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hősülyedés, jelentékeny csapadék nélkül.

Szabadságharozli emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér. Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 1/2 — 12 1/2 óráig. Helyiség: Erekllye-muzeum helyisége mellett ülésterem.

November 24. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 1/2 órakor (Városház.) — Körorvosválasztás Borossebén. — Az Aradvideki Tanító-egylet aradi fiók-bizottságának ölése délután 4 1/2 órakor (Templom utcaí fiúiskola.) — Az aradi dalegylet Katalin-estélye (Kass-vendéglő.) — Az aradi szabadelvűpárt végrehajtó-bizottságának ülése délután 5 1/2 órakor (Fehér Kereszt.) — Az új-aradi Daloskör Katalin-estélye (Martini-sörcsarnok.) — A világosi Mária-Rózsafüzér-egylet táncvígalma (Mátyás király-vendéglő.)

November 25. Műkedvelői előadással egybekötött táncmulatság Buttyinban (Korona-szálló.) — A cs-palotai községi tanítótestület hangversbnnyel és fölolvasással egybekötött táncmulatsága (Községháza.) — A soborsini önkéntes tüzelő-egylet műkedvelői előadással egybekötött táncvígalma (Arany Szarvas.)

November 28. A Kölcsey-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)

December 1. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 1/2 órakor (Városház.) December 3. Aradmegye rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor. December 9. Kubelik Jan hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 23.

Megeredt az eső, mely igen jó hatással van szántóföldeinkre, csak hosszabb ideig esne, hogy a kártékony mezei férgeket kipusztítaná. Ezután az idő után már a legutóbb elvetett gabnaszem is kicsirázik és szép zöld képet fog mutatni a bevetett földterület.

Az üzlet mindennap rosszabbra fordul, csak a legszükségesebb napi fogyasztásokra kötnék üzletet.

A mai hetivásárra mintegy 2000 métermázs buza és 8—900 métermázs tengeri került a hetivásárra, mely lanyha vételkedv mellett napi áraon kelt el.

Mai árák: Az árák 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

- i-ső minőségű buza 6.50—6.60. Közép minőségű buza 6.20—6.30. Uj tengeri 4.10—4.15. Rózs névleges jegyzés 6.00—6.10. Arpa névleges jegyzés 5.40—5.50. Zab névleges jegyzés 4.80—4.90. Az irányzat lanyhább.

= Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Chevalier István, bej. czég Hunyad-Boicza. — Etter Lajos, Nagy-Szeben. — Schreiner Agost, Varaszd. — Hauer Ilona, kereskedő czég Bécs. — Berger testvérek, kereskedő czég Nagy-Várad. — Sachs Jakab, Pilsen. — Kruschek József, Bécs. — Morstadt Anna, czérnakereskedő, Prága. — és Feldmann J. (Julia), kereskedő czég Budapest.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 23. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 96 — 98 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 96 — 97 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 96 — 98 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban 93 — 95 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 92 — 93 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 90 — 92 fillérig.

Sertéslétszám. November 20-án volt készlet 35717 darab, november 21-én főlhajtott 301 darab, november 21-én elszállított 236 darab, novembri 22-én maradt készletben 35780 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. november 23.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes Magyar aranyjáradék 4%, Magyar koronajáradék 4%, Magyar arany 1/2%, Magyar ezüst 1/2%, Magyar keleti vasut, Magyar földtehermentesítési kötvény, Magyar italmegváltási kötvény, Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény, Magyar nyereséménysorsjegy kölcsön, Tiszasabályozási és szegedi kölcsön, Osztrák papírjáradék, Osztrák járadék ezüst, Osztrák járadék arany, Koronajáradék, 1860-iki államsorsjegyek, Osztrák-magyar bankrészevény, Magyar hitelbank részevény, Osztrák hitelintézet részevény, Osztrák-magyar államvasut, 20 frankos arany (Napoleonondor), Német birodalmi márka, London, Páris.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 23.

Délitőzsde. Buzakinálat sürgős, vételkedv gyönge. Bányadt irányzat mellett 14,000 métermázsza került forgalomba, 10 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonane-műek nyugodtak. Malmok tartózkodóak. Időjárás borult.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.48—7.49
Buza októberre	7.65—7.66
Rozs 1901. áprilisra	7.19—7.20
Zab 1901. áprilisra	5.56—5.57
Tengeri 1901. májusra	5.01—5.02
Repce októberre	—

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.45—7.46
Buza októberre	7.67—7.69
Rozs 1901. áprilisra	7.16—7.17
Zab 1901. áprilisra	5.56—5.57
Tengeri 1901. májusra	5.—5.01
Repce októberre	13.—13.10

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	korona	856.75
Magyar hitelrészvény		670.—
Leszámitolóbank részvény		428.50
Rima-Murányi vasmű részvény		486.—
Oszták-magyar államvasuti részvény		659.25
Közuti vasut		591.—
Városi villamos vasut részvény		275.—

S z e s z ü z l e t.

— November 23. —

Mal jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12 korona 50 fillér mmázsánként.

REGENY-CSARNOK.

A kétlelkű ember.

— Regény. —

Irtá: **Groller Balduin.**

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Radó Izsó.

[35]

(Folytatás.)

Schmidt Ferencz már olyannyira élvezte főnöke bizalmát, hogy az nagyon gyakran nagy összegeket bízott rá. És Ferencz ilyenkor mindig arra gondolt, hogy nem volna-e jó felhasználni e kedvező alkalmat és megszökni a pénzzel. De csakhamar letett e tervéről. Meg kellett volna szöknie, itt kellett volna hagynia Bécset és idegenbe menni. Ez kellemetlen dolog. Ő itt akarta élvezni gazemberségének gyümölcsseit.

Miután Ferenczet Breuner háztartásában is felhasználták apró-cseprő szolgálatokra, így azzal is megbízták, hogy a kulcsokat este ő vigye fel a lakásba. Így tehát ismét nagy lépéssel haladt előre. Ha tehát más ut nem volt — biztosítva lett általa a kulcsok könnyű megszerzése. De remélte, hogy e végső esetre nem fog sor kerülni.

Tervével való alapos foglalkozás egy új eszmére vezette. Ha már a kulcsokat kell majd ellopni, akkor Lőrinczre szüksége nem lesz és a pénzszekevényeket egyedül is kiviheti. De aztán ezt az eszmét is elvette és egy másikra gondolt: a kulcsokat ellopni és hasonlót csináltatni. Az eszme jó; el is mondotta azt Lőrincznek és ők ketten aztán egy vasárnap délután ellátogattak egy fegyházbeli ismerősükhöz, aki mulakatos volt. Arra a kérdésre, hogy tüzmentes pénzszekevényt hogyan lehet a legbiztosabban fölnyitni, valóságos akadémiai fejtegetéssel felelt.

— A ti szerencsétlenségtek az, hogy nem tanultatok semmit és így elmaradtok a kortól. A légnomással kell megkísérteni a dolgot.

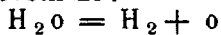
— Mivel? — kérdezte Lőrincz — csodálkozva.

— Amit Ferencz a két szekevényről mondott, abból azt láttam, hogy annak legnagyobb fala egy négyszög méter. Tudjátok, mily nagy a légnomás egy négyszögméternyi területre?

— Nem — felelte Lőrincz őszinte vallomást téve.

— Tízharomszáz és harmincznégy kilogramm. Tehát két négyszögméterre huszezhatszáz és hatvannyolcz kilogramm. Nagy kérdés, vajjon egy ily pénzszekevény kitart-e ily légnomást? De van egy más eszmém is, fi-

gyeljetek: Ha kénsavas vizen keresztül galván áramot vezetünk és a fejlődő gázokat üvegura alatt fölfogjuk úgy az egyik sarkon két rész hydrogen (H.) a másikon egy rész oxygen (o) fejlődik. A vegyfolyamat, mely akkor végbemegy, a következő:

— Gyere Ferencz, menjünk szolt Lőrincz mély rezignációval. Ez ember megbolondult, ezzel most nem lehet beszélni.

— Várj csak — szolt a megsértett mechanikus — hiszen oly egyszerű az egész, hogy még te is megérted azt, pedig hát te nem vagy valami éles eszű ember.

— Oly számár mégsem vagyok, mint te. — Hallgass ide. Ha e gázokat keverjük, — akkor kapunk — nos mit gondolsz, mit kapunk?

— Fogalmam sincs. — Robbanó lég lesz belőle. Még sem érted, no majd rájössz mindjárt fiam. Tehát: robbanó lég elégésénél óriási hő fejlődik, melyben az aczél is megolvad.

— Es azt hiszed, hogy így a pénzszekevényben lyukat olvashatsz.

— Egész falat kedves barátom.

— Mire van még szükségünk? — kérdezte Lőrincz.

— Két garométerre, melynek egyikébe hidrogént a másikba oxygént töltünk, két csöp-pel és —

Lőrincz ismét türelmetlenkedni kezdett.

— Gyere Ferencz, hiszen ezt az embert meg kellene kötözni. Hogyan tudjon magunk-fajta ember ezzel elbánni. Aztán meg, ha a falak megolvadnak, akkor a pénz is elolvad.

— Az könnyen megeshetik — felelte a mechanikus nagy cinizmussal — de hiszen ahhoz semmi közöm sincs. Az én operációm sikerülni fog, azt írásba adom, hogy a pénz megolvad-e vagy sem — miközöm hozzá.

Erre a feleletre Lőrincz már teljesen elvesztette türelmét. De Ferencz tovább tudakozódott.

— Hátha a kulcsokat utánoznók? — Nem lehetetlen. De ahhoz látnom kellene előbb a pénzszekevényeket.

Ez természetes volt. Így tehát már másnap korán reggel, mielőtt még a hivatalnokok megjöttek volna, megjelent a mechanikus Rieglerék irodájában.

Futó pillantás elegendő volt neki. Fabatkát sem érnek. Legalább harmincz esztendősek lehetnek. De a kulcsokat utánozni lehet.

— Elegendő egy viaszlenyomat a kulcsokról?

— Nem hiszem, de próbáld meg? Schmidt viaszlenyomatot vett és a mechanikus elkészítette a kulcsot, de mikor egy délután Ferencz megkísérelte a kizárást — látta, hogy semmire se megy vele.

Tehát erről a tervről is le kellett mondani.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— November 23. —

Fehér Kereszt szálloda. Grieshaber Károly utazó Budapest. — Magyar Leó utazó Bécs. — Kraisek Gusztáv utazó Budapest. — Dr. Mihelyi Lajos ügyvéd Nagyvárad. — Müller Vilmos kereskedő Delta. — Qavittner Lajos utazó Bécs. — Gross Alfréd utazó Bécs. — Breittner József utazó Bécs. — Weil László utazó Budapest. — Richter József utazó Bécs. — Dr. Maga I. ezredorvos Gyulafehérvár.

Központi Szálloda. Barkassy Kálmán birtokos Algyest. — Hübler Ferencz mérnök Budapest. — Stern Ede hivatalnok Budapest. — Vörös Imre főhercegi pénztárnok Kisjenő. — Pokorny Ottó vendéglős Neukirchen. — Eichinger Károly vendéglős Neukirchen. — Tyrman Ede utazó Budapest. — Frankl Mór utazó Budapest. — Krainer Soma utazó Budapest.

Vass Szálloda. Razel István tisztartó Borossebes. — Strasser Lajos birtokos Gurahoncz. — Posser Ferencz téglagyáros Buttyin. — Wachtl József utazó Bécs. — Grünwald Vilmos gyáros Prossnitz. — Piovati Emánuel utazó Bécs. — Raumbanski Lajos birtokos Berkis. — Weis Gyula utazó Bécs. — Szalai Ödön utazó Budapest. — Kohn József utazó Bécs. — F. I. Ostheim utazó Bécs. — Veis

I. kereskedő Temesvár. — Bárdy József utazó Budapest. — Kaufman Jakab utazó Budapest.

Nádor szálloda. Kende Mór utazó Budapest. — Török Arpad kir. közjegyző Világos. — Plesch Sámuel kereskedő Sikula. — Dr. Kerényi Béla ügyvéd Arad. — Horváth János gazdálkodó Makó.

Városi színház.

Bérlet 55. sz.

Páratlan.

Szombaton, 1900. évi november hó 24-én.

A fekete dominó.

Vig opera 3 felvonásban. Scribe után fordította: Lengyel Dániel. Zenéjét szerette: Auber.

SZEMÉLYEK:

Lord Erfort . . . Nemes S.	Angéla . . . Rédei Szidi.
Gróf Juliano . . . Erczkövy K.	Brigitta . . . Parlagi K.
Massarena . . . Eöry-Szabó.	Claudia . . . Tolnainé.
Gil Perez . . . Odry Lehel.	Ursula . . . Erdélyi E.

Kezdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon tisztelt hölgyek, urak és testületeknek, kik boldogult férjem illetve apánk és apósunk

Dr. ORMI MÓR

elhunyta alkalmából személyesen vagy írásban résztvétüket kifejezték, ugy-szintén mindazoknak, kik a temetésen becses megjelenésük által fájdalunkat enyhítették, ezuton a legbensőbb köszönetünket nyilvánítjuk.

Kelt Borossebes, 1900. nov. 23.

A gyászoló család.

3186

Japán-kávéház

megnyitás.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek tisztelettel tudomására hozni, hogy a mai kor legmagasabb igényeinek megfelelő

kávéházat

a Szent László-utca 1. sz. a.

ma déli 12 órakor nyitjuk meg.

A nagyérdemű közönség becses partfogását kérve, maradtunk

tisztelettel:

Braun és Schuch.

Két ügyes fiatalember

jó fizetés mellett

alkalmazást nyer

az

ARADI KÖZLÖNY

szerkesztőségében.

Table for Budapest k. p. u. - Arad - Tövis. Includes columns for 'Oda' and 'Vissza' directions, station names, and departure/arrival times.

Table for Arad - Temesvár - Józsefváros. Includes columns for 'Oda' and 'Vissza' directions, station names, and departure/arrival times.

Megjegyzések. Az állomásoknak neve mellett balról álló időadatok felülre lefelé, a jobbról állók alulról felfelé olvassandók. — Az éjjeli idő esti 6 órától reggeli 5 50 perczig, a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van kitüntetve. — A gyorsvonatok az órászámoknak vastagabb nyomtatása által vannak megjelölve.

Table for Arad - Szeged and Arad - Brád. Includes columns for 'Oda' and 'Vissza' directions, station names, and departure/arrival times.

Table for Mezőhegyes - Kétegyh. Includes columns for 'Oda' and 'Vissza' directions, station names, and departure/arrival times.

Table for Borosjenő - Csermő. Includes columns for 'Oda' and 'Vissza' directions, station names, and departure/arrival times.

Table for Borossebes - Menyháza. Includes columns for 'Oda' and 'Vissza' directions, station names, and departure/arrival times.

17239—1900. kh. szám.

Hirdetmény.

Arad szabad kir. város törvényhatósági bizottsága által 82/228 1897. sz. a. alkotott és kormányhatóságilag jóváhagyott a „cselédmenedékház” létesítéséről, a nő cselédek jutalmazásáról szóló szabályrendelet 4. §-a értelmében minden év. tehát a folyó 1900. év végével is cselédjutalom zímén 400 koronát tevő 3 díj és pedig I. 200 korona II. 100 korona III. 100 korona lesz az arra érdemes cselédek-része kiadandó:

Ezen jutalomdíjak elnyerése iránt pályázhatnak 18 életévet betöltött jó és hűséges magaviseletű, havi vagy évi bér mellett szolgálat helybeli vagy idegen illetőségű nő cselédek, kik kizárólag, vagy főleg a házban vagy a család egyes tagjainak szolgálatában Arad szabad kir. város törvényhatósági területén egy helyen és egy folytában legkevesebb 3 éven át gazdájuk megelégedésére szolgálnak, erkölcsileg kifogás alá nem esnek és a cselédbeiratási díjakat pontosan megfizették.

Azon cselédekre nézve, kik a beiratási díjfizetését elrendelő szabályrendelet életbelépte előtti; vagyis 1882. év előtt léptek szolgálatba s azóta változatlanul mindég egy helyben szolgálnak, a beiratási díj feltétele alól kivételnek.

A jutalomdíjban már részesült cselédnek újabb pályázata esetén a korábbi jutalmazást megelőző szolgálati ideje be nem számítható.

A szolgálati idő tartamába beszámítandó az az idő is, melyet a cseléd oly szolgálatban töltött el, a mely szolgálat a cseléd tartó elhalálása miatt szűnt meg.

A díjak kiosztásának alapjául a szolgálati idő nagysága vétetik; elsőbbségben azok részesülnek tehát kik:

a) egy helyben huzamosabb ideig szolgáltak.

b) egyenlő minőség esetén összes szolgálati idejüket véve Aradon legrégebben szolgálnak.

Jutalomdíj elnyerése végett minden év december 1-ső napjáig tartozik a cseléd gazdája vagy a gazdaasszonya által kiállított bizonyítvány, cseléd könyve és születési anyakönyvi kivonata bemutatása mellett a kapitányi hivatalnál személyesen jelentkezni, ahol jelentkező ebbeli kérelme jegyzőkönyvbe vétetni fog.

A személyesen jelentkezett cseléd a kívánt okmányok melléklésével kérelmét írásban is benyújthatja.

Későn és idő előtt beérkezett kérvények visszautasítottatni fognak.

Ha valamely évben a jutalmak egészben vagy részben, pályázók hiányában vagy egyéb okok miatt ki nem adhatók, a felmaradt jutalomdíjak a következő évben kerülnek kiosztás alá.

Arad, 1900. november hó 17-én.

Sarlot,
főkapitány.

Alólirott nál egy anyakönyvvezető-helyettesnek kinevezhető s a jegyzői teendőiben jártas

IRNOK

folyó hó végével

alkalmazást nyerhet,

havi 40 korona fizetés s mosás és ágyneműn kívüli ellátás mellett.

Fakert, 1900. nov. hó 21.

3184

Rácz Márton,
körjegyző.

Zálogczédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és mindennemű ékszeranyagot

a legmagasabb árban megvesz

vagy ujjakká átcsereél: 2983

DEUTSCH ISIDOR

órák, ékszerész, Templom-u. Minorita-palota.

Ugyanott mindennemű ékszeranyagot, arany és ezüstműveket alkalmi bevásárlások folytán a legjutányosabb árban kaphatók. 21

Birtokosok és gazdák

egybehangzó jó véleményt adnak kipróbálás után a

Somogyi Géza-féle szabad. állattáporról,

a mely rendszeresen adva, az állat szervezetére igen jó-tékony hatással bír, mert rendben tartja az emésztési szerveket, fokozza az étvágyat, ez által az állatnak a rendszeres vérkeringése megóvja a betegségtől és elősegíti a hizást, miáltal az hamarabb eladásra kerülhet, a mi anyagiul igen nagy előny.

VÉDJEGY.

13652. sz. szabadalom.

Számos elismerő és köszönő levelek megerősítik a fentieket, melyekből csak az alantit közlöm:

Tekintetes Somogyi Géza urnak Arad.

Brislem, hogy az Ön gyártmányát képező állattápor kipróbálva, azt az állatok, — kivétel nélkül pedig a sertések táplálásánál jónak találok. — s így az állat emésztésére, valamint az esetleg fellépő betegség gyógyítására és megállítására hátkinek is a legmelegebben ajánlom.

Székesfehérvár, 1900. február 24.

Tisztelettel:

Pauer István,
Székesfehérvár sz. kir. város
allatorvosa.

Igen tisztelt Uram!

Az Ön által gyártott m. k. szabadalmazott állatok emésztését elősegítő porát egy sertésim-nél, valamint tehénimnél alkalmazva, tapasztaltam, hogy azoknál az emésztést kitűnően elősegítette és sertésim közt ezen por használata folytán sertésvész vagy egyéb betegség nem fordult elő. daczára annak, hogy a szomszéd udvar vész fertőzött volt. Ennélfogva ezen por a legmelegebben ajánlhatom.

Majlátfalván, 1899. évi okt. hó 14-én.

Tisztelettel: Deák Lajos, jegyző.

Ennélfogva egy gazda sem mulassza állatainál a Somogyi Géza-féle állattápor alkalmazni, mely csak akkor valódi, ha a 13.652. sz. szabadalmi szám és az itt látható védjegy rajta van a csomagon és a dobozon. Egy csomag 18 kr., egy negyed kilós doboz 45 kr., egy fél kilós doboz 90 kr.

Kapható Aradon: Földes Kelemen gyógyszerész urnál, Vojtek és Weisz drogonista, Éles Armin, Fejér Gyula, Karácsonyi Antal, Daimel Lajos, Pollák József, Nagy Farkas, Ring Zsigmond, Weisz Dávid, Ferber Lajos urak fűszerkereskedésükben és úgy Aradon, mint Aradmegyében bármely üzletben. 2341

Vadat

minden mennyiségben **vesz** a legmagasabb napi áron

Kemény Testvérek

kiviteli üzlete 3180

Nagy-Szalontán.

3371—1900. pm.

Hirdetmény.

A néhai Hertschka Mór ösztöndíj alapítványának a polgári iskolára vonatkozó egy helye betöltendő lévén, az Aradvárosi polgári iskola azon növendékeit, a kik ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtják s tanulmányaik felől kitűnő, másik felől pedig jeles osztályzattal bírnak, felhívom, hogy pályázati kérvényüket hozzám közvetlenül, vagy igazgatójuk útján 1901. évi január hó 10-ig benyujtsák.

Arad, 1900. évi nov. hó 18-án.

Salacz,

kir. tan. polgármester.

3366—1900. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál egy üresedésbe jött 1600 korona évi tiszti fizetéssel javadalmazott adóügyi számtiszt és egy esetleg megüresedő 1400 korona évi tiszti fizetéssel kapcsolatos irodai segéd tiszt állás választás útján betöltendő lévén, azokra ezennel pályázat nyitattik.

Azok, a kik ezen állásokra pályázni kívánnak s az 1883. évi I. t.-cz. 19. §-ában előirt minősítéssel bírnak, felhívom, hogy pályázati kérvényüket hivatalomhoz 1900. évi december hó 9-ig benyujtsák.

Arad, 1900. évi nov. hó 17-én.

Salacz,

kir. tan. polgármester.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

2760